

Ett Nacka för framtiden

Mål och budget 2026-2028

miljöpartiet
de gröna

Ett Nacka för framtiden	1
Mål och styrning	2
Förslag till budget 2026	3
Förutsättningar inför 2026–2028	6
Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	6
Nämndernas mål och budget	11
Kommunstyrelsen	11
Nämnden för arbete och försörjning	15
Fritidsnämnden	18
Kulturnämnden	21
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	24
Natur- och trafiknämnden	26
Socialnämnden	30
Utbildningsnämnden	32
Äldrenämnden	34
Överförmyndarnämnden	37
Nackas bolag och kommunalförbund	38
Nämndernas resultatindikatorer	41
Investeringar	41

Ett Nacka för framtiden

Förutsättningarna för mänskligt liv på jorden är fungerande ekosystem. Utan dessa finns inget samhälle och ingen budget till Nacka kommuns verksamhet. Denna insikt är grunden i denna budget. Den gröna ideologin vilar på en helhetssyn där allt hänger ihop och är beroende av varandra. För att skapa ett gott samhälle så måste vi ta hänsyn till alla som lever och verkar inom det, idag och i framtiden.

Nacka är en välmående kommun, men påverkas liksom övriga Sverige av de stora utmaningar vi står inför idag. Effekterna av klimatförändringarna blir allt tydligare och kommer påverka både dagens och framtidens Nackabor. Sju av jordens nio kritiska gränser har passerats och jordens förmåga att ge oss mat, rent vatten och frisk luft försvagas. Forskare bedömer nu att ytterligare ett av planetens livsuppehållande system har passerat en farlig gräns – världshaven. Det här är en utveckling vi behöver stävja på alla håll, så också i Nacka. Städer har en nyckelroll i att driva på omställningen till ett hållbart samhälle och Nacka ska här vara både ett nationellt och ett internationellt föredöme.

Den här mandatperioden har kommunen tack vare Miljöpartiet och vårt samverkansavtal med M, C, L och KD förts i en grönare riktning; mer natur skyddas, sjöar och vattendrag renas, cykelvägar rustas upp och elen blir grönare. En helt ny klimatstrategisk enhet stöttar upp en organisation som ska jobba brett med att minska Nackas klimatpåverkan på alla områden. Det här är helt avgörande för att rusta kommunen för framtida svårigheter. När Sverige som land monterar ned klimatpolitiken, missar sina klimatmål och försvagar sin internationella röst för miljö och solidaritet, då blir det än viktigare att kommunerna går före.

Nacka har extremt höga klimatmål i det klimat- och miljöprogram som antogs i år. För att dessa ska nås behövs stora investeringar och en organisation som arbetar åt samma håll med allt från stadsplanering till upphandling. Stigande temperaturer, extrema väderförhållanden

och förlust av biologisk mångfald är påtagliga hot som vi redan idag ser effekten av och måste arbeta med på bred front med. Nackas utsläpp måste kopplas till budgeten så det är tydligt vilka utmaningar och möjligheter vi har.

Parallellt med den pågående klimatkrisen ser vi också andra utmaningar som måste lösas: otryggheten ökar, de socioekonomiska klyftorna växer och välfärden går på knäna. I Nacka har skatten sänkts under flera år, samtidigt som kommunen växer, vilket resulterat i ständiga nedskärningar och en vilsen organisation. Vi ser hur effektiviseringar lett till slöseri med skattepengar och hur nedskärningar skapar stora hål som sedan måste fyllas igen och städas upp av framtida generationer. Skolorna tvingas prioritera mellan att få ihop till hyran eller att satsa på barnen. Genom att höja skatten ger vi kommunen förutsättningar att bli så bra som den skulle kunna vara, där varje skattekrona rustar oss för dagens och framtidens utmaningar. Samtidigt inför vi inkomstbaserade avgifter för fritid, kultur och skola. På så sätt sänker vi de ekonomiska trösklarna och skapar ett mer jämlikt Nacka där fler kan delta på lika villkor.

Varje steg i rätt riktning är avgörande och tillsammans är nyckeln. Därför fortsätter arbetet framåt för både social och grön omställning, med större välfärdssatsningar och en rad olika miljö- och klimatinsatser.

Tillsammans – för ett Nacka för framtiden. Och en framtid att längta till.

Mål och styrning

Det övergripande målet för Nacka kommun handlar om ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet för största möjliga välmående hos människor, organisation och samhälle. Kopplat till detta mål ska ett arbete påbörjas med att ta fram nya indikatorer. Målen i klimat- och miljöprogrammet samt de globala hållbarhetsmålen ska även ingå här.

Kommunens verksamhet ska bidra till att alla oavsett kön ges lika möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhet ska integreras i planering och uppföljning för hela kommunens organisation och Nacka ska arbeta med jämställdhetsbudgetering för att säkerställa att kommunens resurser är jämnt fördelade.

Ekologiskt hållbart Nacka

Ett hållbart samhälle kräver gemensam handling och kommunen har en central roll att spela. Det handlar dels om våra egna utsläpp, dels om att skapa förutsättningar och vara ett gott föredöme. Det nya klimat- och miljöprogrammet är ett viktigt styrdokument för att styra Nacka mot sänkta utsläpp i linje med koldioxidbudgeten för en ökad biologisk mångfald och motståndskraft mot klimatförändringar. Arbetet med klimatanpassningsplanen är viktigt för att förbereda oss för de förändringar som redan är här som en följd av klimatförändringarna och öka vår motståndskraft.

Socialt hållbart Nacka

Kommunen ska ta en aktiv roll i samhällsplaneringen när det gäller vilken typ av bostäder, lokaler och anläggningar som behövs för att bygga bort segregation och otrygghet. Invånarna i Nacka ska veta att kommunen nu och i framtiden kan garantera den bästa möjliga utbildningen, omsorgen och stadsutvecklingen. Social hållbarhet kostar pengar på kort sikt, men ett inkluderande samhälle där alla får plats är ett starkare samhälle. Nackas medborgare ska kunna lita på välfärden, och all personal som arbetar i kommunen, eller på uppdrag av kommunen, ska ha goda anställningsvillkor. Upphandlingar ska ske med social hänsyn och Nacka ska

testa och utvärdera att göra reserverade upphandlingar för sociala företag. Nacka ska vara bäst på att vara kommun och en bra kommun bör bedömas efter hur den skyddar medborgare med minst ekonomiska marginaler och de med störst behov av stöd.

Ekonomiskt hållbart Nacka

Varje skattekrona ska säkerställa att Nacka erbjuder så mycket välfärd som möjligt. Ekonomisk hållbarhet handlar om att varje skattekrona ska användas till att bygga en robust kommun som klarar av att möta och förebygga både framtidens klimatutmaningar och social otrygghet. Att tänka långsiktigt innebär att vi satsar och investerar när det behövs, eftersom det är något vi tjänar på i längden. Det finns begränsningar för vad vår jord klarar av och vårt samhälle och ekonomi måste växa med hänsyn till de ekologiska gränserna. Det är politikens ansvar att forma marknadens förutsättningar så att resurser används i överensstämmelse med villkoren för ett hållbart samhälle.

“Grön skatteväxling” ska vara ett verktyg i omställningen. Det innebär att sådant som är miljöfarligt ”beskattas” och subventionerar klimat- och miljövänligare alternativ. Det är ett bra ekonomiskt styrmedel vi kan använda oss av för att nå våra hållbarhetsmål.

Förslag till budget 2026

God ekonomisk hushållning – Finansiella mål

Kommunallagen kräver att kommuner anger mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att:

Graden av uppfyllnad av de övergripande målen är god.

Kommunens resultatöverskott och soliditet är på en långsiktigt hållbar nivå.

Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både för stadsutveckling och för övriga investeringar.

Finansiella indikatorer

För att bättre bedöma kommunens ekonomiska ställning föreslås kommunfullmäktige besluta om tre finansiella resultatindikatorer:

- Resultatöverskott ska uppgå till minst 2 procent av skattenettet.
- Soliditeten ska överstiga 40 procent.
- Självfinansieringsgraden av investeringar ska uppgå till minst 47 procent.

Resultatöverskott

Kommunens resultatöverskott ska ligga på en långsiktigt hållbar nivå. Resultatöverskottet uttrycks i procent där resultatet ställs i proportion till det så kallade skattenettet, vilket är en summa av skatte-intäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag.

Resultatkravet mäts utifrån resultatet exklusive jämförelsestörande poster. I jämförelsestörande poster ingår intäkter och kostnader som inte hör till den löpande verksamheten. Resultat exklusive jämförelsestörande poster ger en mer rättvis bild av hur kommunen klarar att finansiera ordinarie verksamhet över tid.

Vad som är en långsiktigt hållbar nivå beror på faktorer som kommunens ekonomi i utgångsläget och de framtida planerna för

tillväxt och investeringar. Det behövs en tillräckligt hög resultatinivå i budgeten för att klara svängningar i ekonomin, såsom exempelvis förändringar i skatteintäkter eller oväntade händelser i omvärlden. Resultatöverskottet behövs också för att kunna finansiera behovet av investeringar. Målnivån på resultatöverskottet är en avvägning. Dagens behov ska kunna tillgodoses utan att begränsa framtida generationers möjligheter till utveckling. Samtidigt ska investeringar som görs för framtiden inte belasta dagens invånare i Nacka.

Målet för 2025–2027 är att resultatöverskottet ska uppgå till minst 2,0 procent i ordinarie verksamhet, det vill säga exklusive jämförelsestörande poster.

Soliditet

Kommunens soliditet ska vara på en långsiktigt hållbar nivå. Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital. Nyckeltalets utveckling har en stark koppling till resultatet och självfinansieringsgraden av investeringar. Målsättningen är att kommunen ska ha en soliditet exklusive ansvarsförbindelse som uppgår till minst 40 procent.

Självfinansieringsgrad av investeringar

Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar. Självfinansieringsgraden visar i vilken mån kommunen finansierar sina investeringar med egna medel, det vill säga med sitt resultat, avskrivningar och försäljningar. Nacka kommun är inne i en tillväxtfas med många och stora pågående och planerade investeringar de närmsta åren. Förändringar i omvärlden, så som lågkonjunktur i byggsektorn och en lägre tillväxttakt i befolkningen har förändrat förutsättningarna för investeringsplaneringen och ett stort arbete pågår inom kommunen med att anpassa investeringsportföljen utefter de nya förutsättningarna. Därav är den målsatta självfinansieringsgraden något lägre 2025 men målsätts högre 2026-2027 och planeras öka över tid även efter 2027. Målsättningen 2025 är att självfinansieringsgraden ska uppgå till

minst 47 procent, öka till 70 procent 2026 och till 81 procent 2027.

Resultaträkning mnkr	Utfall 2024	Budget 2025 T2	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	1 475,7	1 444,1	1 487,5	1 329,7	1 356,7	1 356,8
Jämförelsestörande intäkter	299,4	227,4	295,5	431,2	759,3	770,4
Verksamhetens kostnader	-7 624,0	-7 864,3	-7 777,5	-8 202,7	-8 174,2	-8 172,5
Jämförelsestörande kostnader	-465,6	-71,0	-159,1	-112,7	-86,0	-34,8
Avskrivningar	-448,3	-480,6	-481,5	-510,2	-533,5	-536,0
Verksamhetens nettokostnader	-6 762,8	-6 744,4	-6 635,0	-7 064,8	-6 677,6	-6 616,1
Skatteintäkter (inkl avräkning)	7 147,6	7 556,4	7 515,8	8 169,8	8 610,2	9 062,3
Inkomstutjämnning	-951,0	-980,0	-1 000,0	-1 173,6	-1 224,8	-1 341,0
Kostnadsutjämnning	303,1	271,0	272,7	314,8	314,5	320,2
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsavgift/bidrag	337,7	292,9	295,9	317,6	292,9	271,5
LSS-utjämnning	-150,8	-159,2	-160,0	-173,3	-174,8	-175,7
Övriga generella statsbidrag	18,3	0,0	6,4	0,0	0,0	0,0
Fastighetsavgift	187,1	196,3	198,1	200,8	200,8	200,8
Skattenetto	6 892,0	7 177,5	7 128,9	7 656,3	8 018,9	8 338,1
Finansiella intäkter	83,7	72,4	74,7	72,0	60,2	43,4
Jämförelsestörande finansiella intäkter	19,5	0,0	25,9	2,5	2,5	2,5
Finansiella kostnader	-145,6	-205,6	-241,1	-191,6	-197,9	-201,4
Jämförelsestörande finansiella kostnader	-85,1	0,0	-11,1	0,0	0,0	0,0
Finansnetto	-127,5	-133,2	-151,6	-117,1	-135,2	-155,5
Resultat efter finansiella poster	1,7	299,9	342,3	474,4	1 206,0	1 566,6
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	1,7	299,9	342,3	474,4	1 206,0	1 566,6
Jämförelsestörande poster	-231,8	156,4	151,2	321,0	675,9	738,1
Resultat exklusive jämförelsestörande poster	233,5	143,5	191,0	153,5	530,2	828,5

Tabell 1 Resultaträkning, miljoner kronor.

Verksamhetens intäkter och kostnader	Utfall		Budget		Prognos	Volym 2026		Satsning Miljöpartiet			Budget			Plan			Plan			
	2024	Netto	2025			2025	Netto	2026			2026			2027			2028			
			Intäkt	Kostnad				Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
mmkr																				
Kommunstyrelsen	-251,4	4 288,5	-4 618,6	-330,1	-354,4	-26,0	-51,9	-77,9	-14,4	-16,8	-31,2	4 248,1	-4 687,3	-439,2	4 248,1	-4 687,3	-439,2	4 248,1	-4 687,3	-439,2
Nämnden för arbete och försörjning	-143,4	65,9	-222,3	-156,3	-139,4	0,0	8,2	8,2	0,0	-8,3	-8,3	65,9	-222,4	-156,4	65,9	-222,4	-156,4	65,9	-222,4	-156,4
Fritidsnämnden	-186,6	29,6	-243,7	-214,1	-215,1	-2,1	-27,2	-29,3	0,0	-12,6	-12,6	27,5	-283,5	-256,0	27,5	-283,5	-256,0	27,5	-283,5	-256,0
Kulturnämnden	-150,6	12,8	-175,2	-162,4	-161,9	0,5	0,2	0,7	0,6	-14,0	-13,4	13,9	-189,0	-175,1	13,9	-189,0	-175,1	13,9	-189,0	-175,1
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-39,0	100,0	-137,2	-37,2	-37,2	-5,0	11,7	6,7	0,0	-0,9	-0,9	95,0	-126,4	-31,4	95,0	-126,4	-31,4	95,0	-126,4	-31,4
Natur- och trafikanämnden	-439,3	38,5	-527,3	-488,8	-478,7	1,0	-25,0	-24,0	0,0	-19,4	-19,4	39,5	-571,7	-532,2	39,5	-571,7	-532,2	39,5	-571,7	-532,2
Socialnämnden	-1 059,5	74,5	-1 189,7	-1 115,2	-1 080,0	-3,9	0,5	-3,4	0,0	-47,5	-47,5	70,6	-1 236,7	-1 166,1	70,6	-1 236,7	-1 166,1	70,6	-1 236,7	-1 166,1
Utbildningsnämnden	-3 288,4	265,4	-3 641,6	-3 376,2	-3 385,2	1,6	-33,1	-31,5	0,0	-154,5	-154,5	267,0	-3 829,2	-3 562,2	267,0	-3 829,2	-3 562,2	267,0	-3 829,2	-3 562,2
Aldrenämnden	-1 078,0	141,4	-1 297,3	-1 155,9	-1 130,9	29,4	-56,1	-26,7	0,0	-73,6	-73,6	170,8	-1 427,0	-1 256,2	170,8	-1 427,0	-1 256,2	170,8	-1 427,0	-1 256,2
Överförmyndarnämnden	-8,2	5,9	-14,5	-8,6	-8,8	0,0	0,6	0,6	0,0	-1,0	-1,0	5,9	-14,9	-9,0	5,9	-14,9	-9,0	5,9	-14,9	-9,0
Summa nämnder	-6 644,4	5 022,4	-12 067,4	-7 045,0	-6 991,6	-4,5	-172,1	-176,6	-13,8	-348,5	-362,3	5 004,1	-12 588,0	-7 583,9	5 004,1	-12 588,0	-7 583,9	5 004,1	-12 588,0	-7 583,9
varav ränta för finansiell leasing (redovisas som finansiell kostnad)							42,5	42,5					42,5	42,5		42,5	42,5		42,5	42,5
Oförutsett	-1,1	0,0	-20,0	-20,0	-20,0	0,0	0,0	0,0				0,0	0,0	-20,0	-20,0	0,0	-20,0	0,0	-20,0	-20,0
Övergripande verksamhet	100,5	285,5	-121,2	164,3	348,7				0,0	299,6	-121,4	178,2	330,3	-123,0	207,3	330,9	-118,4	212,5		
Jämförelsestörande övergripande verksamhet	-217,8	227,4	-71,0	156,4	28,0				0,0	435,2	-112,7	322,5	759,3	-86,0	673,4	770,4	-34,8	735,6		
Verksamhetens nettokostnader	-6 762,8	5 535,3	-12 279,7	-6 744,4	-6 635,0	-4,5	-129,6	-134,1	-13,8	-348,5	-362,3	5 738,9	-12 799,6	-7 060,8	6 093,7	-12 774,5	-6 680,7	6 105,4	-12 718,7	-6 613,3

Tabell 2 Verksamheternas intäkter och kostnader, miljoner kronor.

Förutsättningar inför 2026–2028

Tekniska förutsättningar

Pris- och lönekomensation

SKR bedömer att inflationen under 2026 kommer att uppgå till 1,4 procent (KPIF) och arbetskraftskostnader bedöms enligt SKR öka med 3,0 procent. En generell pris- och lönekomensation i linje med SKR:s bedömning görs i budgeten.

Internräntan

Under 2026 görs en översyn av internräntan i syfte att åstadkomma en kostnadsneutral modell med ”grön skatteväxling”, där investeringar som motverkar uppfyllelsen av kommunens klimat- och miljömål belastas med högre ränta och investeringar som bidrar till att uppfylla dessa får lägre ränta.

Internhyresmodell

Internhyresmodellen behöver återigen revideras då enheter som hyr lokaler internt idag har så höga hyror att det tar kraft av verksamheten, där det tydligaste exemplet är inom utbildning. Vi ska ha en modell där flexibla lokaler som inte står tomma och kan nyttjas av fler är en tydlig ledstjärna och hyran ska vara förutsägbar och ändamålsenlig och detta ska vara utgångspunkt för internhyran. I en tid med vikande elevunderlag till följd av den reviderade befolkningsprognosen måste enskilda skolor ha möjlighet att ställa av fler lokaler än vad som enligt dagens reglemente är möjligt. Kulturskolans möjlighet att bedriva undervisning på enskilda skolor måste även särskilt beaktas.

Hyresersättningen för skollokaler ska brytas loss ur skolpengen och ersättas centralt eftersom det är viktigt att alla skolor via skolpengen får lika mycket pengar per elev till den pedagogiska verksamheten. Det är också viktigt att extra pengar som tilldelas för socioekonomiska skillnader inte äts upp av höga hyreskostnader. En sådan förändring av skolpengen ger bättre incitament till fastighetsenheten att driva på en utveckling mot energisnålare, flexiblare, mer välutnyttjade lokaler med lägre kostnader.

En central finansiering av hyran för kommunala skolor och en schabloniserad ersättning till friskolor, i linje med skollagens bestämmelser om rättvisa och konkurrensneutrala villkor införs. I väntan på detta ikraftträdande sker ingen höjning av internhyran för skolor år 2026.

Självfinansieringsgrad av investeringar

Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar. Självfinansieringsgraden visar i vilken mån kommunen finansierar sina investeringar med egna medel, det vill säga med sitt resultat och avskrivningar. På lång sikt bör självfinansieringsgraden ligga runt 75 procent.

Nacka kommun är inne i en tillväxtfas med många och stora pågående och planerade investeringar de närmaste åren. Förändringar i omvärlden, såsom lågkonjunktur i byggsektorn och en lägre tillväxttakt i befolkningen har förändrat förutsättningarna för investeringsplaneringen och ett stort arbete pågår inom kommunen med att anpassa investeringsportföljen utefter de nya förutsättningarna.

Därav sätts 2025-2027 års mål efter att inga beräknade intäkter görs. Såväl självfinansieringsgrad som årets resultat är som en följd av detta lägre.

Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

Kommunens verksamhet finansieras i huvudsak av skatter. Cirka 80 procent av intäkterna utgörs av skatter som betalas av de med förvärvsinkomst som är folkbokförda i kommunen. År 2026 beräknas skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag uppgå till 7656,3 miljoner kronor.

Skatteintäkter

2026 beräknas skatteintäkterna inklusive avräkning uppgå till 8169,8 miljoner kronor miljoner kronor, en ökning med 1022,2 miljoner kronor miljoner kronor jämfört med budget 2025. De kommunala

skatteintäkterna är framförallt beroende av hur skatteunderlaget utvecklas i hela landet och av kommunens folkmängd. Kommunens skatteprognos för 2026 och framåt utgår från en skattesats på 18,15 kronor, vilket är en ökning med 27 öre sedan 2025.

Skatteprognosen för 2026 baseras på Nackas folkmängd den 1 november 2025, vilken beräknas uppgå till 113 398 invånare. Det är 1 505 fler jämfört med samma tidpunkt föregående år, vilket motsvarar en ökningstakt på 1,3 procent.

Utjämning och generella statsbidrag

Syftet med det kommunala utjämningssystemet är att alla kommuner ska ha förutsättningar att ge likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och olika strukturella förhållanden. Skillnader i skattesatser ska i huvudsak spegla skillnader i effektivitet, service- och avgiftsnivå. Utjämningssystemet består av fem delar; inkomstutjämningen, kostnadsutjämningen (som består av flera olika delmodeller), strukturbidrag, införandebidrag och regleringsbidrag/regleringsavgift.

Dessutom finns ett kostnadsutjämningssystem för kostnader kopplade till lagen om stöd och service till funktionsnedsatta (LSS- utjämning).

Nacka är en av de kommuner i landet som är nettobidragsgivare till utjämningssystemet. Kommunen betalar en avgift till inkomstutjämning och LSS-utjämning, men erhåller kompensation i form av kostnadsutjämning, regleringsbidrag och övriga generella statsbidrag.

En parlamentariskt sammansatt kommitté har haft i uppdrag att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämningen. Syftet med uppdraget var att säkerställa att den kommunalekonomiska utjämningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. I juli 2024 lämnade kommittén sitt förslag vilket innebär att Nacka och de flesta andra kommuner i Stockholms län skulle påverkas mycket

negativt, liksom flera andra kommuner med stor tillväxt och låga kostnader. Enligt förslaget som utredningen presenterade kommer Nacka kommun totalt sett förlora cirka 170 miljoner kronor årligen.

Utredningen föreslog att förändringarna införs stegvis från år 2026 med full effekt år 2029. Regeringen har ännu inte lagt fram en proposition och aviserade i budgetpropositionen för 2026 att de avser att återkomma med ett förslag under våren 2026. Då den slutliga utformningen av skatteutjämningen inte är beslutad är den inte beaktad i beräkningarna för Mål och budget 2026-2028 men det finns en stor risk att skatteintäktsnettot kommer att bli sämre från 2027 och framåt än vad tabellen ovan visar.

Inkomstutjämningen

Inkomstutjämningssystemet är ett fördelningssystem som utgår från skattekraften i respektive kommun. Kommuner med låg skattekraft får större bidrag per invånare och kommuner med hög skattekraft, som Nacka, får betala till systemet. De fåtal kommuner som har en skattekraft över 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i riket betalar till systemet. Nacka kommun beräknas ha en skattekraft 2026 på 135,8 procent.

För 2026 prognostiseras en avgift i inkomstutjämningssystemet på -1 173,6 miljoner kronor. Varje Nackabo bidrar med 10 349 kronor till andra kommuner.

Kostnadsutjämningen och införandebidrag

Kostnadsutjämningssystemet jämnar ut strukturella skillnader beroende på demografi, invånarnas behov och produktionsvillkor, som till exempel löner och geografi. Kostnadsutjämningssystemet är ett relativt system där den egna kommunen jämförs med medelkommunen. Grundtanken är att alla kommuner ska ha samma ekonomiska förutsättningar. Kostnadsutjämningen innebär att kommuner som har en gynnsam struktur skjuter till medel till kommuner som inte har samma goda förutsättningar. Systemet ska inte utjämna för de kostnadsskillnader som beror på varierande ambitionsnivå, effektivitet och avgifter. Det är ett inomkommunalt system,

det vill säga utan statlig finansiering och består av nio delmodeller.

För 2026 prognostiseras kostnadsutjämningen för Nacka kommun till ett bidrag på 314,8 miljoner kronor vilket motsvarar 2 776 kronor per medborgare. Det är framförallt en kompensation för att Nacka har en stor andel barn i förskole- och skolålder.

Regleringsposten

Regleringsposten i utjämningsystemet justerar mellanskillnaden mellan bidrag och avgifter i inkomstutjämningen, kostnadsutjämningen och strukturbidraget i förhållande till de anslagsposter som riksdagen anvisat. Här ingår kompensation för de regeleffekter som påverkar skatteunderlaget.

År 2026 beräknas regleringsposten för Nacka kommun bli ett bidrag på 317,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 801 kronor per invånare.

LSS-utjämningen

LSS-utjämningen är ett interkommunalt utjämnings-system där kommunens utfall är relaterat till övriga kommuners utfall. Beräkningarna som ligger till grund för LSS-utjämningen baserar sig på antalet LSS-insatser och kommunernas ekonomiska utfall under 2024. Prognosen för Nacka kommun år 2026 är att betala en avgift i LSS-utjämningen på 173,3 miljoner kronor.

Övriga generella statsbidrag

Inga övriga generella statsbidrag har aviserats för åren 2026-2028.

Fastighetsavgiften

Nacka kommuns intäkter för fastighetsavgiften beräknas år 2026 uppgå till 200,8 miljoner kronor.

Riktade statsbidrag 2026

De statliga bidragen kan vara generella, då får kommunerna använda bidraget där kommunen anser att det behövs mest, eller riktade, då ska de gå till specifika verksamheter till exempel flyktingmottagande eller kvalitetsutveckling inom skolan.

De statsbidrag som tidigare aviserats inom olika områden och som går direkt till verksamheten redovisas nedan. Vissa statsbidrag bokförs kommunövergripande

och fördelas ut till verksamheterna genom checksystemet.

Tabellen visar en uppskattning av riktade statsbidrag som kan sökas inom respektive område. För riktade statsbidrag gäller i regel att det kräver motprestation, för intäkterna finns alltså motsvarande kostnader. I tabellen framgår även de kostnader som är kopplade till de insatser där riktade statsbidrag söks.

	Bidrag	Kostnad	Netto
Kommunstyrelsen			
Totalförsvär och samhällsskydd, MSB	5,1	-5,1	0,0
Summa	5,1	-5,1	0,0
Stadsutveckling			
97103831 AA Värmdövägen etapp 1	3,6	-3,6	0,0
97104845 AA Värmdövägen etapp 2	16,7	-16,7	0,0
Trafikverket AA Älta Centrumkvarter	0,3	-0,3	0,0
Norra Nacka strand dp3	6,9	-6,9	0,0
Summa	27,5	-27,5	0,0
Välfärd skola			
Stärkt kunskapsutveckling	35,9	-35,9	0,0
Lärarlönelyftet	24,7	-24,7	0,0
Karriärtjänster förstelärare	13,0	-13,0	0,0
Läromedel	6,4	-6,4	0,0
Lärarassistenter	4,1	-8,2	-4,1
Personalförstärkning 2025	1,5	-1,5	0,0
Skön-/facklitteratur	3,7	-3,7	0,0
Skapande skola	1,4	-1,4	0,0
Gymnasial lärlingsutbildning	0,6	-0,6	0,0
Skolsociala team	0,5	-0,5	0,0
Lovskola	0,2	-0,2	0,0
Fortbildning för lärare (inkl. lärarlyftet)	0,3	-0,3	0,0
Summa	92,3	-96,4	-4,1
Välfärd samhällsservice			
Personligt ombud	1,0	-1,0	0,0
Summa	1,0	-1,0	0,0
Nämnden för arbete och försörjning			
Vuxenutbildning	13,0	-25,0	-12,0
Ensamkommande barn/unga	5,0	-5,0	0,0
Nyanlända flyktingar	24,0	-24,0	0,0
Summa	42,0	-54,0	-12,0
Natur- och trafiknämnden			
Fällning i Järlasjön (LOVA)	1,8	-2,0	-0,2
Summa	1,8	-2,0	-0,2
Socialnämnden			
Statsbidrag habiliteringsersättning 2026	2,5	-2,5	0,0
Statsbidrag psykisk hälsa barn och unga 2026	2,6	-2,6	0,0
Statsbidrag för att förstärka föräldraskapsstödjande insatser 2026	1,1	-1,1	0,0
Statsbidrag Skolsociala team 2026	0,5	-0,5	0,0
Statsbidrag barn ökad risk organiserad brottslighet 2026	1,7	-1,7	0,0
Statsbidrag Subventioner av placeringar i den sociala barn- och ungdomsvården 2026	1,4	-1,4	0,0
Statsbidrag Förebygga och motverka brottslighet 2026	2,3	-2,3	0,0
Statsbidrag beredskap 2026	1,2	-1,2	0,0
Statsbidrag förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst 2026	12,0	-12,0	0,0
Summa	25,2	-25,2	0,0

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Fortsättning från föregående sida.

	Bidrag	Kostnad	Netto
Utbildningsnämnden			
Asylsökande barn och elever i förskola och skola	4,9	-7,0	-2,1
Omsorg på kvällar, nätter och helger	1,2	-11,3	-10,1
Barn som vistas i landet utan tillstånd	0,2	-0,4	-0,2
Barn som inte är folkbokförda i Sverige	0,9	-0,9	0,0
Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan (6,5 mnkr går till kommunfinanserna centralt)	32,3	-25,8	6,5
Maxtaxa (34,3 mnkr går till kommunfinanserna centralt)	34,3	0,0	34,3
Summa	73,8	-45,4	28,4
Äldrenämnden			
Äldreomsorgslyftet	15,1	-10,0	5,1
God och nära vård	5,2	-5,2	0,0
Motverka ofrivillig ensamhet hälsosamtal 2025	0,9	-0,9	0,0
Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre 2025	0,7	-0,7	0,0
Utökad verksamhetsförlagd utbildning	1,1	-1,1	0,0
Summa	23,0	-17,9	5,1
Totalsumma	291,7	-274,5	17,2

Tabell 3 Riktade statsbidrag 2026, miljoner kronor.

Nämndernas mål och budget

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder, styr och samordnar kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp fullmäktiges mål och ansvarar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Den övervakar kommunens bolag, säkerställer kommunikation och digitalisering samt ansvarar för samhällsplanering, mark- och fastighetsförvaltning och miljöfrågor. Kommunstyrelsen ansvarar också för säkerhetsarbetet, näringspolitik och krisberedskap samt fungerar som kommunens personalorgan och arkivmyndighet.

Det nya klimat- och programmet är det ledande styrdokumentet för Nackas utveckling, och ska implementeras i samtliga nämnder och verksamheter. Nacka kommun ska ställa höga miljömässiga och sociala krav vid upphandling för att bidra till social och ekologisk hållbarhet men också arbeta med styrmodeller för upphandling och inköp som premierar utveckling och omställning. Cirkularitet och låg klimat- och miljöpåverkan ska vara vägledande vid inköp och tillämpas av alla upphandlande aktörer samt inkluderas i ramavtal.

Stadsplaneringen i Nacka ska utgå från den nära 15-minutersstaden där det du behöver till vardags finns inom gång- och cykelavstånd. Detta är också grunden för den nya översiktsplanen. Markanvisningar med lägst klimatpåverkan både i byggande och drift ska vara regeln, inte minst för att uppnå klimat- och miljömålen. Enprocentregeln ska också tillämpas vid markanvisning och lyftas in i exploateringsavtal för att synliggöra och värdesätta kultur och gestaltning i offentliga livsmiljöer.

Grönska i stadsplaneringen lyfts särskilt med satsningar både för biologisk mångfald och social hållbarhet. Stadsängar, levande dikeskanter, odling, stärkta gröna mellanrum och spridningskorridorer samt en levande och lekfull dagvattenhantering är exempel på detta. Vi vill göra det enklare

att odla på kommunens mark. Utemiljösatsningen i syfte att stimulera barn och elever till en mer aktiv utevistelse fortsätter. Lek integreras också i stadsutvecklingen på icke traditionella sätt, som lekotoper, men också i form av et nämndöverskridande "rörelselyft" där natur- och trafiknämnden samt fritidsnämnden tillsammans får samverka kring utveckling av offentliga ytor med fokus på rörelse.

Investeringar som motverkar klimat- och miljömålen behöver kompenseras för. Kommunstyrelsen ska därför titta på hur en intern koldioxidavgift kan införas så att utsläpp får ett pris och synliggörs och hållbara lösningar premieras. Precis som det finns ett tak för kostnader ska det finnas ett tak för utsläpp. Koldioxidbudgeten är en viktig del i att nå målen i klimat- och miljöprogrammet och följa upp utsläppen. Denna anger tak för utsläpp av växthusgaser inom olika områden, vilket kan leda till krav på begränsad klimatpåverkan från nybyggnadsprojekt, trafik och upphandling och inköp. Precis som klimat- och miljöprogrammet ska koldioxidbudgeten vara en del av mål och budget.

Kommunstyrelsen ska verka för att planerna på en ny motorväg genom centrala Nacka läggs ner och att tunnelbanans finansiering löses omgående. Istället för att ny motorväg grävs ned behöver ambitionen vara att däcka över den befintliga så att mark frigörs till annat och stadsdelar knyts samman. Mark ska nyttjas på bästa sätt genom tredimensionell fastighetsbildning, tillvaratagande av befintliga bergrum och inventering av ytor för markbyten över hela kommunen och kommungränserna. En östlig förbindelse med stor kapacitet att transportera människor behövs, men med fokus på det kollektiva resandet och kombinationsresor med cykel, inte på det samhällsekonomiskt icke lönsamma bygget av en ny motorväg mitt i centrala Nacka.

Nacka ska jobba för införande av mindre matarbussar i bostadsområden som saknar kollektivtrafik så att fler enkelt kan ta sig till ett lokalt centrum och en större knutpunkt samt införandet av en ringlinje i centrala Nacka för snabba och smidiga resvägar till

tunnelbanan. Arbetet med fler pendelbåtar ska intensifieras i dialog med regionen för att lösa inte minst den ansträngda trafiksituationen i Boo och Lännersta.

Grundpelaren för social hållbarhet är att bygga blandat så att människor med olika bakgrund, ålder och livssituation bor grannar. Kommunstyrelsen behöver leda arbetet för att tillskapa fler hyresrätter i olika storlekar, ungdomsbostäder och bostäder för äldre, som trygghetsboenden. Nackas befolkning blir allt äldre samtidigt som yngre inte har råd att flytta hit. Att tillskapa bostäder för att möta dessa två utmaningar är därför särskilt prioriterat. En kommunal hyresgaranti införs för att såväl unga som äldre ska kunna bosätta sig i hyresrätt i Nacka.

Utöver bostäder så behöver livet mellan husen utvecklas för att främja social hållbarhet och trygghet. Under ledning av kommunstyrelsen samverkar fler nämnder och kommunens bolag kring förebyggande insatser och erbjuder olika typer av arbetsmarknadsinsatser samt arbetsträning. Resurser riktas till civilsamhället och samordningen på området stärks för att kunna arbeta långsiktigt och målinriktat men även i olika projekt. En reserverad upphandling för sociala företag ska genomföras och utvärderas och arbetet med idéburet offentligt partnerskap (IOP) ska utvecklas på fler områden, för att ge aktörer i civilsamhället möjligheter till långsiktighet och förutsägbarhet.

En strategi för förebyggande arbete och trygghetsskapande åtgärder ska tas fram och resurser avsätts för fördjupad samverkan mellan nämnder, aktörer och civilsamhälle och där samordnare leder arbetet inom en rad områden som fritid, skola, kultur, stadsbyggnad, äldre, arbete- och försörjning samt sociala frågor. Vi behöver stötta och ta tillvara den enorma kraft och stora potential som finns i civilsamhälle och föreningsliv, men också öka Nackabornas inflytande och delaktighet.

För att stärka demokratin på lokal nivå, främja Nackabornas engagemang och skapa hållbara och innovativa lösningar för de lokala behoven i Nackas olika kommundelar införs en medborgarbudget.

Genom medborgarbudgetprocessen säkerställs att de som bor och verkar i kommunen får en aktiv roll i beslut om förbättringar av offentliga utrymmen, tjänster och aktiviteter. Det är ett direkt sätt att påverka och besluta om användningen av en del av kommunens budget.

För att göra det enklare för invånare att hitta rätt i kontakten med kommunen vill vi titta på hur invånarguider som ger personligt stöd och vägledning kan införas. Det här kan bidra till ökad delaktighet, jämlikhet och tillgång till kommunens tjänster och arbetet kan med fördel genomföras inom ramen för ett idéburet offentligt partnerskap (IOP), där kommunen samverkar med civilsamhällets aktörer för att ta tillvara lokalt engagemang och kompetens. Kommunstyrelsen får därför i uppdrag att utreda införande av invånarguider. Samverkan kring detta ska ske med kulturnämnden då det idag är civilsamhället som via biblioteken tillhandahåller medborgarservice.

Nacka ska vara en del av energiomställningen och öka mängden lokalt producerad förnybar energi. Arbetet med att installera solceller på kommunens byggnader accelereras. Nacka säger nej till kärnkraftverk i skärgården och fokuserar istället på energi som kan produceras i närtid, i form av sol- och vindenergisatsningar. Fastighetsenhetens fokus behöver ha än tydligare fokus på utveckling av fastigheter snarare än förvaltning för att säkerställa en hållbar lokalförsörjning och lönsamma investeringar ska genomföras skyndsamt.

Lägre bostadsbyggande och en förändrad befolkningsprognos innebär stora utmaningar för verksamhet och ekonomi framöver. Det är få projekt som idag håller budget och tidplan, trots en hög målsättning. Projektportföljen och behovet av verksamhetslokaler behöver ses över för att ha balans i stadsutvecklingen och en organisation som maktar med att driva projekten.

Framtida överskott av verksamhetslokaler inom förskola och grundskola blir än viktigare att hantera och arbetet med flexibla lokaler och effektivt nyttjande behöver accelereras. Lokalförsörjning och utveckling av lokaler är ett prioriterat

område även inom Valfärd samhällsservice. Hyror och lokalrelaterade kostnader ökar och utmaningarna att hitta ändamålsenliga lokaler till en rimlig kostnad blir svårare i ett växande Nacka.

Hyran för skollokaler ska ersättas vid sidan om skolchecken. Det är viktigt att alla skolor genom skolpengen får lika mycket pengar per elev till den pedagogiska verksamheten. En central finansiering av hyran för kommunala skolor och en schabloniserad ersättning till friskolor, i linje med skollagens bestämmelser om rättvisa och konkurrensneutrala villkor ska införas.

Uppdrag:

- Kommunstyrelsens miljöutskott får i uppdrag att utreda införande av en intern koldioxidavgift.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna arbetet med klimat- och miljömässiga krav och villkor vid upphandlingar och inköp i linje med målen i klimat- och miljöprogrammet.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över formerna för trygghetsutskottet i syfte att stärka utskottets uppdrag att styra, leda och samordna kommunens trygghetsarbete. Utskottet ska samverka med civilsamhället och yttra sig över detaljplaner.
- Kommunstyrelsens trygghetsutskott får i uppdrag att leda samverkan mellan kommunen och civilsamhälle och tilldelas för detta särskilda medel om 2 miljoner kronor.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt för medborgarbudget och tilldelas för detta särskilda medel om 0,5 miljoner kronor.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram former för central finansiering av Valfärd skolas hyror i enlighet med skollagens bestämmelser om likvärdighet.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att revidera internhyresmodellen för att möjliggöra ytterligare avställning av skollokaler. I samband med detta ska kommunstyrelsen tillsammans med kulturnämnden hitta former för samverkan med kulturskolorna för att kunna bedriva undervisning i skolornas lokaler.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa pedagogiska måltider inom förskola och skola.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med natur- och trafiknämnden samt miljö- och stadsbyggnadsnämnden aktivera platser identifierade som wasted spaces. Detta kan göras i form av mikroparker, popup-parker, foodtrucks eller lek- och rörelseytor.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ställa sociala respektive arbetsrättsliga krav i samband med upphandlingar.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i ett pilotprojekt genomföra en reserverad upphandling för idéburna organisationer.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa kommunal hyresgaranti.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med kulturnämnden utreda införande av invånarguider för informations- och vägledningsverksamhet.

Kommunstyrelsen mnkr	Utfall 2024 Netto	Budget 2025			Prognos 2025 Netto	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
		Intäkt	Kostnad	Netto					Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-251,4	4 288,5	-4 618,6	-330,1	-354,4	-26,0	-51,9	-77,9			0,0	4 262,5	-4 670,5	-408,0
Generell pris- och lönekomensation										-13,5	-13,5	0,0	-13,5	-13,5
Trygghetsinsatser										-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0
Utredning IOP invånarguider										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Hyressänkning välfärd skola									-14,4		-14,4	-14,4	0,0	-14,4
Pilotprojekt medborgarbudget										-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Summa nämnder	-251,4	4 288,5	-4 618,6	-330,1	-354,4	-26,0	-51,9	-77,9	-14,4	-16,8	-31,2	4 248,1	-4 687,3	-439,2

Tabell 4 Driftbudget Kommunstyrelsen, miljoner kronor.

Nämnden för arbete och försörjning

Nämnden för arbete och försörjning ansvarar för vägen till egen försörjning via arbetsmarknadsinsatser, ekonomiskt bistånd och den kommunala vuxenutbildningen, samt det samlade ansvaret för flyktingmottagandet inklusive ensamkommande barn och unga. Genom sin verksamhet bidrar nämnden till att nackabor når egen försörjning och att nackaföretag får god tillgång till efterfrågad kompetens. Nämndens ansvarsområde omfattar också det kommunala aktivitetsansvaret, feriearbeten för ungdomar, budget- och skuldrådgivning samt kommunens dödsbohandläggning.

Att ha ett jobb gör att man är delaktig, känner sig behövd och får en mindre pressad ekonomi. Ekonomisk och social trygghet är i högsta grad en folkhälsofråga. Med trygghet och trivsel ökar kreativiteten och människor vågar mer. Det krävs trygga system för att människor ska våga satsa, starta företag eller byta jobb. Men också trygga system för att arbetsgivare ska våga anställa. En del av kommunens näringslivsstrategi ska också vara att skapa flexibla fysiska miljöer för nystartade företag och att kommunen aktivt erbjuder forum för rådgivning, mentorskap och finansieringsinsatser.

Krig, kris och tuffare ekonomiska tider skapar ökad utsatthet. Nämnden för arbete och försörjning har en viktig uppgift i att finnas som stöd för människor. Det säkerhetspolitiska läget och klimatförändringar i världen kommer leda till att fler människor i världen behöver fly och Nacka kommer även i framtiden behöva ta emot människor på flykt.

Människor som kommer till Nacka ska ses som en tillgång för kommunen och ges möjlighet att bygga en ny tillvaro med jobb och bostad här. Med rätt insatser kan de snabbt komma i arbete, men den tuffa bostadsmarknaden i kombination med kommunens regel att man utan undantag måste lämna sin tillfälliga bostad efter etableringsfasens två år gör att många inte kan bo kvar i Nacka. Nämnden får i uppdrag att förlänga etableringstiden i

kommunens bostäder, för att öka möjligheterna för nyanlända att etablera sig samt hitta en bostad i Nacka eller i någon av de omkringliggande kommunerna, med utgångspunkt att hyresgästerna betalar hyran för bostaden i fråga. Särskilt prioriterade till bosöksstöd inom kommunens territoriella gränser är barnfamiljer, med utgångspunkt i barnets bästa.

Sommarjobb till ungdomar ger en viktig erfarenhet och väg in på arbetsmarknaden. Nämnden får i uppdrag att tydligare koppla de gröna jobben exempelvis till gymnasiets naturvetenskapliga linjer. Det kan handla om sommarjobb med koppling till provtagning inom ramen för miljöenhetens arbete eller andra insatser inom klimat- och miljö.

Forskningen visar att ekonomisk utsatthet och segregation är en grogrund för kriminalitet. Tuffare tag och övervakningskameror är inte en långsiktig lösning utan fokus behöver vara på förebyggande insatser och att arbeta tillsammans för att skapa en känsla av egenmakt.

Nacka behöver bättre nyttja potentialen i samarbete mellan nämnder och jobba mot flera mål samtidigt. Samverkan med socialnämnden är här naturlig. Under ledning av kommunstyrelsen vill vi att fler nämnder och kommunens bolag samverkar kring förebyggande insatser och erbjuder olika typer av arbetsmarknadsinsatser samt arbetsträning. Upphandlingar med sociala hänsyn men också samarbete med sociala företag kan förbättra integrationen, motverka utanförskap och minska långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd, varför vi särskilt vill öka kunskapen och höja ambitionerna på detta område. Krav i upphandlingar kan då till exempel handla om att anbudsgivarna ska anställa ett visst antal unga, personer med funktionsnedsättning eller utrikesfödda. Idéburna offentliga partnerskap som ett alternativ till offentlig upphandling för kommunen att nå sociala mål är också viktiga.

Att samordna och stötta civilsamhället är en annan viktig nyckel till inkludering. Den satsning vi gör inom ramen för trygghetsutskottet ska också nämnden för

arbete och försörjning samverka i, till exempel i projekt riktade till nyanlända samt i olika delar av Nacka.

Uppdrag:

- Nämnden för arbete och försörjning får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen i ett pilotprojekt genomföra en upphandling med sociala hänsyn inom nämndens ansvarsområde för arbetsmarknadsinsatser.
- Nämnden för arbete och försörjning får i uppdrag att tydligare koppla de gröna sommarjobben exempelvis till gymnasiets naturvetenskapliga linjer.
- Nämnden för arbete och försörjning får i uppdrag att tillsammans med kommunens bolag samverka kring förebyggande insatser och erbjuda olika typer av arbetsmarknadsinsatser samt arbetsträning.
- Nämnden för arbete och försörjning får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen och äldre- och vårdnämnden samverka kring kompetensförsörjning inom vård och omsorg. I uppdraget ingår att utreda olika typer av arbetsmarknadsinsatser och arbetsträning.
- Nämnden för arbete och försörjning får i uppdrag att förlänga etableringstiden i kommunens bostäder.

Nämnden för arbete och försörjning	Utfall	Budget			Prognos	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet			Budget		
mnkr	2024	2025			2025				2026			2026		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto				Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-143,4	65,8	-222,1	-156,3	-139,4	0,0	8,2	8,2			0,0	65,8	-213,9	-148,1
Generell pris- och lönekomensation										-4,4	-4,4	0,0	-4,4	-4,4
Samverkan arbetsträning										-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Grundläggande vuxenutbildning										-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,3
Gymnasial vuxenutbildning										-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Svenska för invandrare										-0,4	-0,4	0,0	-0,4	-0,4
Arbetsmarknadsinsatser										-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Riktade arbetsmarknadsinsatser										-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Summa nämnder	-143,4	65,8	-222,1	-156,3	-139,4	0,0	8,2	8,2	0,0	-8,3	-8,3	65,8	-222,2	-156,4

Tabell 5 Driftbudget Nämnden för arbete och försörjning,
miljoner kronor.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden ansvarar för finansiering och uppföljning av fritidsverksamheter och folkhälsofrågor, bland annat genom stöd till föreningar, idrottsanläggningar, fritidsgårdar, öppna träffpunkter och verksamhet på skollov. Nämnden har i uppdrag att underhålla, utveckla lokaler, anläggningar för fritidsverksamhet och skolverksamhet samt att fastställa principer för upplåtelse av lokalerna. I nämndens uppdrag ingår även att följa utvecklingen inom fritidsområdet och att verka för ett varierat fritidsutbud. Nämnden för kontinuerlig dialog med föreningar, anordnare och Nackabor.

En rik och meningsfull fritid är avgörande för människors livskvalitet och välmående. Det är under fritiden vi får möjlighet att utforska oss själva, utveckla våra intressen och skapa gemenskap med andra. För barn och unga är fritiden ofta den del av livet som upplevs som mest meningsfull – en tid som bidrar till identitetsskapande, trygghet och framtidstro.

Utöver sitt egenvärde har fritiden också stor betydelse för folkhälsan. Ett varierat och tillgängligt fritidsutbud främjar både fysisk och psykisk hälsa, stärker sociala nätverk och motverkar utanförskap. Därför är det viktigt att Nacka erbjuder ett brett och inkluderande fritidsutbud med något för alla – oavsett bakgrund, förutsättningar eller bostadsområde.

För att säkerställa att alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att ta del av fritidsverksamheten kan kompensatoriska insatser behövas. Det kan handla om att sänka ekonomiska och sociala trösklar, skapa trygga miljöer och aktivt nå ut till grupper som annars riskerar att stå utanför. Mot denna bakgrund ser vi ett behov av att utreda fritidsnämndens arbete ur ett jämlikhetsperspektiv, för att säkerställa att resurser och insatser fördelas på ett sätt som stärker jämlikheten och främjar allas rätt till en meningsfull fritid. En sådan genomlysning kan synliggöra strukturer som idag hindrar vissa grupper från att ta del av fritidsverksamheten, och ge underlag för riktade insatser som stärker jämlikheten i hela kommunen.

Det ska inte vara ett ekonomiskt hinder att delta i fritidsaktiviteter och som kommun har vi ansvar att sänka trösklarna för fritidssysselsättningar. Vi vill därför att avgifter för deltagande differentieras och att inkomstbaserade modeller för avgifter införs. Detta gäller såväl för simskolan som för deltagande i dagläger och kolloversamhet. Vi vill att Nacka inför en kollogaranti och ökar därmed anslagen för detta. Vi vill också utöka fritidsgårdarnas innovationspott så att fler ansökningar som rör aktiviteter för unga kan genomföras.

Ytterligare en satsning som möjliggör en mer jämlik fritid är en föreningslots. Vi vet från forskningen att deltagandet i föreningslivet är som lägst i socioekonomiskt svaga områden, och allra lägst hos flickor i de områdena. Med hjälp av en föreningslots kan avståndet till föreningslivet krympas för de som står längst ifrån det idag. Det är en vinst för såväl Nackas barn och unga som för Nackas föreningsliv som på sikt kommer behöva utveckla sin rekrytering i takt med krympande befolkningsunderlag.

Med inspiration från det lyckade exemplet med multihallen i Fisksätra och modellen med allaktivitetshus i andra kommuner vill vi utöka satsningen på värdskap på fler platser i Nacka. Med fokus på mellanstadiet vill vi skapa en attraktiv och trygg mötesplats för barn efter skoltid där engagerade ledare och ett rikt utbud av aktiviteter främjar rörelseglädje, ett socialt sammanhang och ett tryggt och levande lokalsamhälle. Som ett led i att utöka konceptet till fler platser i Nacka anslås därför medel för ytterligare ett pilotprojekt med värdskap.

Med 15-minutersstaden som vision för Nackas stadsutveckling ska idrottsytor och fritidslokaler integreras i den övriga bebyggelsen, snarare än koncentreras till ett fåtal större idrottsområden. Utgångspunkten är att barn och unga enkelt ska kunna ta sig till och från träning och fritidsaktiviteter till fots, med cykel eller kollektivtrafik. Det stärker både jämlikheten och folkhälsan, och bidrar till att fritiden blir en naturlig och tillgänglig del av vardagen för alla.

Genom att samplanera fritidsmiljöer med skolor skapas naturliga mötesplatser nära

barns vardag, vilket stärker både tillgänglighet och trygghet. Samtidigt är det viktigt att beakta samordningsvinster, särskilt vad gäller energianvändning i exempelvis simhallar och idrottsanläggningar. En effektiv och hållbar användning av resurser måste gå hand i hand med tillgänglighet.

En meningsfull fritid börjar ofta redan i skolan. För att nå fler barn och unga vill vi utveckla nya samverkansformer mellan skolor och föreningsliv, där fritidsaktiviteter blir en naturlig del av barns vardag. Genom att planera och bygga skol-, fritids- och kulturlokaler med flexibilitet och mångsidighet i fokus kan vi skapa miljöer som används av många, under hela dygnet och året.

För att stärka civilsamhällets möjligheter att bidra till ett rikt fritidsutbud vill vi också undersöka hur föreningar och andra aktörer kan få tillgång till lokaler genom exempelvis subventionerade hyror. På så sätt skapar vi förutsättningar för ett levande och inkluderande fritidsliv där fler barn och unga får möjlighet att delta.

För att optimera användningen av våra gemensamma resurser behöver vi hitta bättre sätt att samnyttja ytor. Det kräver en översyn av ytor som är aktuella för markbyte, samt ett utvecklat arbete med flexibel lokalanvändning, där tredimensionell fastighetsbildning och kreativa lösningar kan spela en viktig roll. En särskild inventering av ytor för fotboll är också nödvändig, då det är en idrott som engagerar många samtidigt som den är särskilt ytkrävande.

Föreningsliv och civilsamhälle är grundbultar i samhället. Satsningar här är bland de viktigaste vi kan göra för inkludering och som brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder i samhället. Vi möjliggör för föreningslivet att söka mer bidrag för exempelvis nattvandring och naturstädning inom ramen för de förebyggande satsningarna i kommunstyrelsen.

Samutnyttjande är aktuellt även när det gäller utrustning. Dyr utrustning gör att vissa idrotter väljs bort, samtidigt som barns utrustning ofta är dåligt använd eftersom barn växer snabbt. Ett

fritidsbibliotek inrättas därför i Nacka i ett pilotprojekt som sedan ska utvärderas.

Uppdrag:

- Fritidsnämnden får i uppdrag att genomföra en kartläggning av nämndens arbete ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv för att undersöka barn och ungas deltagande i det offentligt finansierade fritidsutbudet i Nacka.
- En föreningslots inrättas och ökade medel för detta tillförs med 0,8 miljoner kronor.
- Ett fritidsbibliotek inrättas och medel för detta tillförs med 1,2 miljoner kronor.
- Fritidsnämnden får i uppdrag att införa en kollogaranti och satsar för detta ändamål 1 miljon kronor.
- Fritidsnämnden får i uppdrag att utreda och genomföra värdskap för ytterligare ett projekt liknande multihallen i Fisksätra och tilldelas för detta särskilda medel med 2,2 miljoner kronor.
- Fritidsnämnden får särskilda medel för att höja fritidsgårdarnas innovationspott med 50 tusen kronor.
- Fritidsnämnden får i uppdrag att revidera och differentiera simskole- respektive dagläger och kolloavgifter i enlighet med en inkomstbaserad modell.

Fritidsnämnden mnr	Utfall 2024	Budget 2025			Prognos 2025	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto				Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-186,6	29,6	-243,7	-214,1	-215,1	-2,1	-27,2	-29,3			0,0	27,5	-270,9	-243,4
Generell pris- och lönekomensation										-7,3	-7,3	0,0	-7,3	-7,3
Fritidsbibliotek										-1,2	-1,2	0,0	-1,2	-1,2
Föreningslots										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Kollogaranti										-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Höjd innovationspott										-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Värdschap multihall										-2,2	-2,2	0,0	-2,2	-2,2
Summa nämnder	-186,6	29,6	-243,7	-214,1	-215,1	-2,1	-27,2	-29,3	0,0	-12,6	-12,6	27,5	-283,5	-256,0

Tabell 6 Driftbudget Fritidsnämnden, miljoner kronor.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för att finansiera, följa upp och utveckla kulturverksamheter i Nacka kommun. Nämnden ska säkerställa att det finns funktionella och ändamålsenliga anläggningar och platser för kulturutövning, samt arbeta för att bevara kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Uppdraget är att främja dialog och samverkan med föreningsliv, kulturaktörer och invånare. Genom stöd till kulturlivet skapas förutsättningar för ett rikt och tillgängligt kulturutbud, offentlig konst och kulturarv. Särskilt fokus läggs på att skapa möjligheter för barn, unga och personer med funktionsvariationer.

Kulturen är demokratins livsnerv och immunförsvaret som både speglar och omformar samhället. Den är nödvändig för samhällets förmåga att hitta nya vägar, anpassa sig och resa sig efter motgångar. Kulturen ger möjlighet för perspektivtagande, utforskande och relationsbyggande mellan människor. Den har med detta en viktig roll för att stärka samhällsväven och minska polarisering.

Vi vill se ett rikt kulturliv och en stadsmiljö där konst och gestaltning är en självklar del av Nacka. Kulturen ska finnas nära och vara tillgänglig oavsett ålder, bakgrund eller kön. Alla ska kunna utveckla sin skapande förmåga och vara aktiva deltagare i kulturlivet och kommunens resurser ska fördelas jämställt och jämlikt. Civilsamhället är en grundbult i demokratin och en del av det kulturella ekosystemet. Kulturnämnden anslås särskilda medel för stöd till studieförbund och folkhögskola som ett led i att stärka det breda civilsamhället och folkbildningen. En årlig indexering av kulturstöden införs också.

Grundläggande i en demokrati är att kultur som är finansierad med allmänna medel är fri. Politiker ska inte ha möjlighet att påverka innehåll eller uttryck i den. En översyn görs av de kulturpolitiska målen och hur principen om armlängds avstånd efterlevs i Nacka i syfte att fortsatt stärka det organisatoriska skyddet för kulturen. Politiken ska inte ha möjlighet att påverka

innehåll i konstnärlig eller kulturell verksamhet och den konstnärliga friheten ska vara grundläggande för Nackas kulturpolitik.

Förskolan och skolan möjliggör barns och ungas tillgång till kultur genom exempelvis kulturpengen. Kulturpengen behöver fortsatt stärkas och höjs därför till 300 kronor. En uppföljning av denna behöver samtidigt göras mot bakgrund av den administrativa förändring som gör att kulturhuset Dieselverkstaden nu har ansvaret för denna.

Det ska inte vara ett ekonomiskt hinder att delta i kulturskolan och som kommun har vi ansvar att sänka trösklarna för barns och ungas utövande av kultur. Vi vill därför att avgifterna för kulturskolan differentieras och att inkomstbaserade modeller för avgifter införs. I samband med den kapacitetsutredning för kulturlokaler som nu genomförs ska särskild vikt läggas på former för samverkan mellan kulturskolor och skolor. Tillgång till lokaler för undervisning på skolorna är en del av kulturens ekosystem och möjliggör deltagande i kulturskolan för barn och unga genom att tillgängliggöra denna på skolan.

För att kunna ta vara på samhällets potential och möta dagens och morgondagens utmaningar behöver politiken lägga grunden för ett kreativt och demokratiskt Nacka, där alla medborgare och invånare känner att de kan påverka samhället och sitt eget liv. Vi tror att konst och medskapande har en viktig roll att spela i utvecklingen av Nacka. Vi vill ge människor möjlighet att uttrycka sig och delta i samhällsdialogen genom konst och kultur. Vi vill se projekt med dialoger tillsammans med människor för att utveckla livsmiljöer och platser. Kunskapen om kulturdriven stadsutveckling, så att kultur ses som en resurs vid stadsplanering, ska öka och kulturljudzoner integreras i detta.

Kultur och kulturarv ska vara närvarande i den fysiska miljön. En procent av investeringar i det offentliga rummet ska användas till konst och gestaltning och platser avsättas till spontankonst. Kommunens konstsamling är en del av kommunens kulturarv och behöver vara en del av kommunens beredskapsarbete inför

katastrof eller krig. Med utgångspunkt i den vård- och underhållsinventering som genomförts under året ska listor för prioritering i föremålssamlingarna upprättas.

Konstnärlig frihet och yttrandefrihet är grundstenar i det fria, öppna och demokratiska samhället och kulturutövare är ofta de första att straffas i ett land när demokratin lämnat. Kulturnämnden anslås medel för att Nacka ska bli en fristadskommun inom ramen för den internationella organisationen ICORN:s fristadsprogram.

När vi bygger nya skol- fritids- och kulturlokaler ska vi optimera dem så att de kan nyttjas av så många som möjligt under dygnet och året. Vi vill också titta på hur civilsamhället kan få tillgång till lokaler även genom subventionerade hyror eller nolltaxa samt införa ett särskilt ateljéstöd riktat till konstnärer.

Biblioteken har en viktig samhälls- och demokratibärande roll, inte minst ur ett beredskapssyfte. Opartisk och tillförlitlig information är extra viktig i händelse av kris och krig, men redan idag bistår biblioteken med mycket hjälp och samhällsinformation till medborgare. För att göra det enklare för invånare att hitta rätt i kontakten med kommunen vill vi titta på hur invånarguider som ger personligt stöd och vägledning kan införas. Det kan handla om digitalt stöd och samhällsorientering med målet att öka invånarnas delaktighet, inflytande och deltagande i samhället.

Det här kan bidra till ökad delaktighet, jämlikhet och tillgång till kommunens tjänster och arbetet kan med fördel genomföras inom ramen för ett idéburet offentligt partnerskap (IOP), där kommunen samverkar med civilsamhällets aktörer för att ta tillvara lokalt engagemang och kompetens. Kulturnämnden ska därför i samverkan med kommunstyrelsen utreda införande av invånarguider.

Uppdrag:

- Kulturnämnden får i uppdrag att genomföra en kartläggning av nämndens arbete ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv för att

undersöka medborgares deltagande i det offentligt finansierade kulturutbudet i Nacka.

- Kulturnämnden får i uppdrag att med grund i den inventering som gjorts av kommunens konstsamling skapa ordningslistor för samlingen i händelse av kris, som ett led i kommunens beredskapsarbete.
- Kulturnämnden får i uppdrag att inom ramen för ICORN:s fristadsprogram ta emot två fristadskonstnärer och tilldelas för detta ändamål 0,8 miljoner kronor.
- Kulturnämnden får i uppdrag att implementera ett ateljéstöd och tilldelas för detta ändamål 0,5 miljoner kronor.
- Kulturnämnden anslås särskilda medel för stöd till civilsamhället med 2 miljoner kronor.
- Kulturnämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen utreda införande av invånarguider för informations- och vägledningsverksamhet.
- Kulturnämnden får i uppdrag att revidera och differentiera avgifterna för kulturskolan i enlighet med en inkomstbaserad modell.
- Kulturnämnden får i uppdrag att genomföra en årlig indexering av kulturstöden och ramen för detta ökas med 125 tusen kronor.

Kulturnämnden mnkr	Utfall 2024	Budget 2025			Prognos 2025	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto				Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-150,6	12,8	-175,2	-162,4	-161,9	0,5	0,2	0,7			0,0	13,3	-175,0	-161,7
Generell pris- och lönekomensation										-4,9	-4,9	0,0	-4,9	-4,9
Ateljéstöd										-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Stöd till civilsamhället										-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0
Indexering kulturstöd										-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Höjd kulturpeng										-3,0	-3,0	0,0	-3,0	-3,0
Fristadskommun för kulturskapare										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Kundvalscheck									0,6	-2,7	-2,1	0,6	-2,7	-2,1
Summa nämnder	-150,6	12,8	-175,2	-162,4	-161,9	0,5	0,2	0,7	0,6	-14,0	-13,4	13,9	-189,0	-175,1

Tabell 7 Driftbudget Kulturnämnden, miljoner kronor.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighets- och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdet. Nämnden fullgör de uppgifter som åligger byggnadsnämnd enligt plan- och bygglagen samt sådan kommunal nämnd som avses i miljöbalken och livsmedelslagen. I uppdraget ingår till exempel att upprätta förslag till detaljplaner, pröva bygglovsansökningar, besluta om strandskydd och göra lantmäteriförrättningar.

Framtidens stad byggs här och nu. Nacka ska ta ansvar för att det som byggs blir hållbart, så att inte bara de ekonomiska värdena får styra. Visionen är 15-minutersstaden, vardagen finns i närområdet tack vare effektiv och väl genomtänkt användning av ytor.

Fler indikatorer för att nå hållbarhetsmålen ska tas fram. Detaljplaner ska stödja ett hållbart nyttjande av kommunens mark såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt, med hus av god kvalitet där cirkularitet är ledstjärna, bevarade grönområden och starkt grönska. Nacka jobbar såväl med grönyte- som återbruksfaktor.

Flera verktyg för hållbart byggande används ska användas såväl vid markanvisning, i exploateringsavtal och med bygglovstaxor. Bygglovsavgiften för hus som uppfyller kraven för passivenergihus reduceras samtidigt som bygglovsavgifter för mindre hållbara byggen höjs. Husgrundens klimatpåverkan tas med som kriterium vid markanvisningstävlingar eftersom det är en stor miljövinst att slippa krossa berg till husgrunder. Fler byggnader i Nacka hållbarhetscertifieras med tanke på koldioxidavtryck.

Grönska och natur måste få större plats i stadsbyggandet, inte minst för klimatanpassning. Grönytefaktorn utvecklas med kvalitet för att öka den biologiska mångfalden. Grönska används vid byggandet av bullerskydd, för att dämpa buller och rena dagvatten. Vid bygglov inom olika stadsbyggnadsprojekt framöver

ska det föreskrivas ett gränsvärde för andel hårdgjord yta. Eftersom större planområden består av många enskilda detaljplaner måste tillvaratagande av gröna värden samordnas bättre, så att kompensationsåtgärder för hårdgjorda ytor inom en detaljplan kan ske i ett närliggande detaljplaneområde, eller genom ”mjukgörning” av redan hårdgjorda ytor inom det större planområdet.

Social hållbarhet och integration är ledord såväl övergripande som i detaljplanering, för att möjliggöra ett tryggt, dynamiskt och inkluderande Nacka. En kommun med blandade bostads- och upplåtelseformer blir mindre segregerad och mer levande. Nacka har brist på både normalstora hyresrätter och små lägenheter med rimlig hyra som unga och äldre klarar av att betala och det är viktigt att vi får bättre balans i bostadsutbudet.

Stadsbyggnad handlar också om hur vi reser. En mer flexibel mobilitetsnorm där byggherrar kan välja att istället erbjuda närhet till kollektivtrafik, bilpool eller lånecyklar införs. För att förbereda oss inför en stad med mindre biltrafik finns mobilitetshus samtidigt som vi planerar säkra cykelparkeringar vid knutpunkter för kollektivtrafik.

En viktig del i en socialt hållbar stadsplanering är barnperspektivet. Vi ser att förskolegårdar även utanför centrala Nacka ges för lite plats. Lekvärdesfaktor används som verktyg för att analysera de ytor barnen får tillgång till i sin vardag. Vi vill också ha ytterligare riktlinjer och verktyg för mer utrymme och bättre gårdar, på barnens (lek)villkor.

För att skapa en trivsamt och levande stad så vill vi också ha med kulturperspektivet när vi utvecklar staden i Nacka och arbeta med kulturljudzoner.

Uppdrag:

- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samband med detaljplanearbete aktivt arbeta med att identifiera och planlägga wasted spaces.
- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att arbeta med mjukgöring av hårdgjorda ytor som

kompensationsåtgärd och återkomma med förslag på hur detta bäst kan implementeras i planprocessen.

- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att se över bygglovstaxorna med utgångspunkten att införa gröna bygglovstaxor.

Miljö och stadsbyggnadsnämnden mnkr	Utfall 2024	Budget 2025			Prognos 2025	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto				Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-39,0	0,0	-37,2	-37,2	-37,2	-5,0	11,7	6,7			0,0	-5,0	-25,5	-30,5
Generell pris- och lönekomensation										-0,9	-0,9	0,0	-0,9	-0,9
Summa nämnder	-39,0	0,0	-37,2	-37,2	-37,2	-5,0	11,7	6,7	0,0	-0,9	-0,9	-5,0	-26,4	-31,4

Tabell 8 Driftbudget Miljö- och stadsbyggnadsnämnden, miljoner kronor.

Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden ansvarar för funktion och attraktivitet av vägar, gator, parker och naturmark med tillhörande kommunägda anläggningar som är tillgängliga för allmänheten. Nämnden ansvarar vidare för trafiksäkerhet, parkeringsfrågor och framkomlighet samt att utveckla hållbara transportsätt för gång och cykel i kommunen.

Nackas natur mellan storstad och skärgård är en av kommunens stoltheter och till stor glädje för medborgare och gäster. En rik natur är inte bara vacker, den är ett hem för djur, svampar och växter som lever och frodas där. Stora, varierande och sammanhängande naturområden är av stor vikt för att stärka den biologiska mångfalden.

I ett hållbart samhälle är gång och cykling centralt. Med stark cykelinfrastruktur kan vi få friskare medborgare som tar cykeln till arbete och fritid. Vid längre sträckor och när det passar sig bäst, ska invånarna ha tillgång till smidig kollektivtrafik. Ytor som idag används för parkering har potential att bli mötesplatser och tillföra grönska till staden.

Grönområden gör att stadsbor att må bättre. I tätare bebyggelse är parkerna en naturlig mötesplats för alla åldrar. Varierade grönområden och parker med olika kvaliteter gör att de kan nyttjas av invånare med olika preferenser och behov. När lekplatser och parker planläggs eller förbättras, finns stora möjligheter att även förstärka den biologiska mångfalden. Naturliga element inspirerar till lek och rörelse, samtidigt som det kan tillföra naturupplevelse för alla.

Skolgårdar utformas utifrån lek, rörelse och utforskande. I ett förändrat klimat har träd och natur en reglerande funktion, som behövs för att skolgårdar ska fungera även vid kraftigt regn och heta sommarkvar.

Nackas hav, vattendrag och sjöar är en stor tillgång för människor och djurliv. Vi värnar om vattnets kvalitet och ser till att badmöjligheter är tillgängliga för alla.

Nacka står inför en utmanande tid dels på grund av omvärldsläget, dels till följd av bristfälliga beslut tagna flera år tillbaka i

tiden. Men klimatkrisen tar inte hänsyn till ekonomins konjunkturer och satsningar på området måste fortsätta med kraft och beslutsamhet för att möta framtida utmaningar. Det handlar om allt från att skydda natur, återställa våtmarker, värna biologisk mångfald, rena sjöar, skapa gröna värden i stadsmiljöer tillsammans med satsning på cykelinfrastruktur och säkra skolvägar för barn och unga.

Natur- och trafiknämnden ska arbeta för att skapa smidiga, klimatsmarta sätt att resa i Nacka och värna och utveckla kommunens naturområden och gröna mellanrum. Andelen bilresor ska minska till förmån för en mångfald av delad mobilitet. För att ställa om till hållbara transporter ska arbetet med cykelprogrammet påskyndas.

Medborgarnas upplevelse av Nacka är starkt kopplad till kvaliteten på den offentliga miljön, där vägar, parker, torg, badplatser och andra gemensamma ytor spelar en avgörande roll. Kommunen ska sträva efter att inte bara bibehålla, utan också höja standarden på dessa områden.

Ett effektivt verktyg att påskynda den gröna omställningen är upphandlingar där mesta möjliga hållbara metoder, material och maskiner krävs och premieras. Nämnden får i uppdrag att tillsammans med den klimatstrategiska enheten öka arbetet med upphandlingar så att miljö, hållbarhet och omställning blir vägledande. Fossilfria maskiner och verktyg för anläggning och skötsel ska vara del av kommunens arbete för att bli fossilfri.

Vid förtätning blir de gröna mellanrummen än viktigare. Vi behöver tänka flöden, inte öar, och knyta ihop grönskan både för våra pollinatörer men också för att få ett grönt intryck. Ibland kan grönska på kort sikt kosta mer, i form av underhåll som snöröjning, vattning och plantering, men också för att vi satsar på kvalitet i växtlighet och anläggande av jordbäddar. Men på lång sikt får vi en livsmiljö bättre rustad för klimatförändringarna och en närmiljö som blir tystare och renare där vi också lyfter biologisk mångfald.

Stadsängar, levande dikeskanter och stadsodling, där Nacka upplåter plats åt invånare som vill sköta gemensamma ytor,

är naturliga inslag i Nackas offentliga rum. Hyggesfritt skogsbruk i Nacka behöver vara norm.

Investeringar i cykling behöver ske så fort som möjligt. När nya Nackabor flyttar in behöver infrastrukturen för hållbart resande finnas på plats. Cykelinvesteringar behöver brytas ur investeringsramen och genomföras omgående. Säkerheten för cyklister på Järla bro måste lösas och Värmdövägen genom centrala Nacka behöver också möjliggöra för snabbcykling, både under byggtiden och när vägen är färdig.

Nacka behöver bättre nyttja potentialen i samarbete mellan nämnder och jobba mot flera mål samtidigt. Tillsammans med föreningsliv, skolor men också som arbetsträning kan samverkan ske kring naturstädning, stadsodling och ökad cykling. Till de projekt som idag finns för att öka cyklingen adderas ett projekt med mobila cykelverkstäder längs stora pendlingsstråk.

Nackas vatten är en stark resurs, både för resor och rekreation. Arbete med fler bryggor fortsätter så att smidiga resvägar skapas och områden knyts ihop, som Lännersta och Saltsjöbaden. Vi vill att kommunen underlättar för ett hållbart båtliv och i detta även samverkar med andra kommuner kring båttvättar, tömningsstationer och laddstationer för elbåtar. Sådana anläggningar uppmuntrar till båtliv utan giftig bottenfärg och till att minska övergödning. Skydd av natur ska utökas till att även innefatta skydd av hav och marina resurser utan att sänka ambitionerna vad gäller skydd av Nacka land- och sötvattenyta.

Nacka ska vara en plats för möten, kultur och upplevelser där det ska vara enkelt att röra sig till fots. Sänkta hastigheter, diagonala övergångsställen, gångfartsområden, lekgator, mikroparker, popupverksamheter och sommargångar skapar liv och rörelse. Fler ytor för lek och rörelse behövs genom kreativ utveckling av våra offentliga rum. Nacka ska arbeta med konceptet Lekotoper och i ett pilotprojekt implementera detta. Wasted spaces är oanvända ytor som kan utvecklas till levande ytor med aktivitet och rörelse. Mikroparker, popup-parker, foodtrucks

eller lek- och rörelseytor är exempel på aktiviteter som kan tillskapas här.

En kommun i rörelse satsar också på lek och rörelse i våra gemensamma mellanrum.

Dagvattenhantering, utformning av trottoarer, trappor och parker behöver inbjuda till rörelse. I ett särskilt rörelselyft ska natur- och trafiknämnden tillsammans med fritidsnämnden arbeta med att få in mer rörelse när kommunens allmäntillgängliga platser planeras.

Återbruk och mer hållbar konsumtion ska synliggöras. Nackas kretsloppsparkar ska arbeta med reparation och sociala projekt i samarbete med olika nämnder. Avfallssortering på allmän plats ska vara norm.

Att ge möjligheter för barn och unga att vistas i och lära sig om naturen är en viktig pedagogisk uppgift. Nämnden får tillsammans med Valfärd samhällsservice i uppgift att stärka Nyckelvikens arbete med odling och djurvård. Lilla Lantbruksskolan stärks genom att även naturundervisning lyfts in där.

Uppdrag:

- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen samt miljö- och stadsbyggnadsnämnden aktivera platser identifierade som wasted spaces.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att tillsammans med den klimatstrategiska enheten öka arbetet med gröna upphandlingar där hållbarhet och omställning blir vägledande.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att utveckla arbetet med konceptet Lekotoper och implementera detta i det ordinarie arbetet med lekplatser.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med fritidsnämnden genomföra ett rörelselyft där mer lek och rörelse planeras in för de anläggningar och ytor som nämnden ansvarar för.

- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att sätta ett Östersjöpaket där samverkan med våra grannkommuner sker kring insatser för ett hållbart kust- och båtliv och tilldelas för detta 0,8 miljoner kronor för en utredning.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att öka ambitionerna om andelen skyddad natur och även skydda hav och tilldelas för detta 2 miljoner kronor.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med miljö- och stadsbyggnadsnämnden sänka bashastigheten till 30 km/h.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att utöka signalprioriteringen för viktiga busslinjer, inkluderat hur grön våg för cyklister kan skapas.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att inom ramen för renhållning öka naturstädningen.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att revidera avgifterna för parkering på allmän plats respektive kommunal kvartersmark. I uppdraget ingår också att underlätta och skapa incitament för delad mobilitet.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att öka sopsaltningen i samband med vinterunderhåll.
- Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med Valfärd samhällsservice stärka Nyckelvikens arbete med odling, djurvård och naturundervisning.
- Natur och trafiknämnden får i uppdrag att integrera regenerativa metoder i förvaltningen av natur och park.

Natur och trafiknämnden	Utfall 2024	Budget 2025			Prognos 2025	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
mnr	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto				Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-439,3	53,7	-542,5	-488,8	-478,7	1,0	-25,0	-24,0			0,0	54,7	-567,5	-512,8
Generell pris- och lönekomensation										-15,4	-15,4	0,0	-15,4	-15,4
Naturstädning										-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Nyckelviken										-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Utredning Östersjöpaket										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Utökad satsning skydd av hav										-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0
Summa nämnder	-439,3	53,7	-542,5	-488,8	-478,7	1,0	-25,0	-24,0	0,0	-19,4	-19,4	54,7	-586,9	-532,2

Tabell 9 Driftbudget Natur- och trafiknämnden, miljoner kronor.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens sociala omsorg med undantag för nämnden för arbete och försörjnings och äldre- och barnnämndens ansvar. Nämnden har det yttersta ansvaret för att barn, unga och vuxna får det stöd och den hjälp de behöver. Ansvaret omfattar myndighetsutövning samt ett förebyggande arbete för att barn inte ska fara illa, mot droger och psykisk ohälsa. Även stöd och service för att främja jämlikhet i levnadsvillkor för funktionsnedsatta ingår i nämndens ansvar. Nämnden ska planera, samordna och utveckla sitt ansvarsområde samt verka för ett bra och allsidigt utbud i kommunen.

Ett samhälles styrka ligger i hur väl vi tar hand om medmänniskor i behov av stöd. Nacka ska vara en kommun där vi tar hand om varandra och tillgodoser alla invånares sociala behov. Vi vill skapa bra förutsättningar för jämlik hälsa och villkor.

Miljöpartiet prioriterar det förebyggande arbetet inom alla nämndens ansvarsområden. Inte enbart för att det är mer ekonomiskt utan för att det är viktigt med insatser i ett tidigt skede och för att fånga upp barn och unga som har det svårt krävs ett aktivt samarbete mellan föräldrar, socialtjänst, skola och elevhälsa, ungdomsmottagning, psykiatri, primärvård och närpolis. Samverkan inom ramen för SSPF är grundläggande i det förebyggande arbetet. Även civilsamhället spelar en viktig roll i det sociala arbetet och särskilt när det kommer till förebyggande insatser. Nämnden ska samverka med kommunstyrelsen och den särskilda satsning som där görs på trygghet och förebyggande arbete. Det uppsökande sociala fältarbetet stärks genom en särskild satsning på Polarna.

Elevers hälsa och en meningsfull fritid är förutsättningar för att förebygga stress och psykisk ohälsa. Elevhälsovården måste stärkas och satsningen på de skolsociala teamen fortsätta. Den samverkan som sker inom ramen för Familjecentralen i Fisksätra behövs i fler delar av Nacka.

Vi vill att flickors och unga kvinnors utsatthet får mer uppmärksamhet. De

senaste åren har just den gruppen uppmärksamats som en viktig del av de kriminella gängens organisation. Ofta lever dessa unga kvinnor under olika former av våld, vilket gör deras möjlighet att hoppa av särskilt svår. Även anhöriga till avhoppare upplever sig ofta bortglömda och ensamma.

Mer resurser på att både förebygga mäns våld mot kvinnor, men främst också erbjuda stöd och skydd åt våldsutsatta kvinnor behövs. Särskilt viktigt är här också fokus på barnen och deras möjlighet till skolgång.

Att stå utan tak över huvudet kan drabba vem som helst. I Nacka finns det många privata hyresvärdar och där finns det möjligheter till ett utvecklat samarbete så att socialtjänsten får kännedom om det finns barn som riskerar vräkning. Vi inför en absolut nolltolerans mot hemlöshet för barn och prioriterar snabba lösningar för tak-över-huvudet-garanti.

För att lyckas med det sociala arbetet är det av största vikt att Nacka kan behålla yrkeserfarna socialsekreterare. Vi satsar på olika stödåtgärder för personalen och utreder förkortad arbetstid med visionen om en fyradagarsvecka.

I en bostad med särskild service för personer med funktionsvariation är det viktigt att personalen ständigt får utveckla sin kompetens för att kunna ge ett gott stöd och omsorg och för att bibehålla en god kvalitet. Det behöver skapas en långsiktighet och hållbarhet i tillgång till utbildning och handledning för personalen som arbetar där. Särskilda satsningar på hälsofrämjande och förebyggande av fysisk och psykisk ohälsa hos personer med funktionsvariation görs också. Daglig verksamhet inom LSS behöver utökas och även utvecklas med mer individanpassade åtgärder.

Uppdrag:

- Socialnämnden får i uppdrag att samverka med kommunstyrelsen kring förebyggande insatser.
- Socialnämnden får i uppdrag att utreda etablering av ytterligare en familjecentral i Nacka.

- Socialnämnden får i uppdrag att utreda en arbetstidsförkortning för socialsekreterare med utgångspunkten fyra dagars arbetsvecka.
- Socialnämnden får i uppdrag att utveckla arbetet med hemmasittande elever och samverka med utbildningsnämnden i den fortsatta satsningen på skolsociala team.

Socialnämnden mnkr	Utfall 2024 Netto	Budget 2025			Prognos 2025 Netto	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
		Intäkt	Kostnad	Netto					Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-1 059,5	125,5	-1 240,7	-1 115,2	-1 080,0	-3,9	0,5	-3,4			0,0	121,6	-1 240,2	-1 118,6
Generell pris- och lönekomensation										-33,6	-33,6	0,0	-33,6	-33,6
Familjecentral										-1,9	-1,9	0,0	-1,9	-1,9
Utredning arbetstidsförkortning										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Skolsociala team										-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0
Uttökade resurser Polarna										-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Satsning mäns våld mot kvinnor										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Familjebehandling & familjerådgivning										-0,4	-0,4	0,0	-0,4	-0,4
Boendestöd										-0,4	-0,4	0,0	-0,4	-0,4
Strukturerad öppenvård missbruk										-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
LSS										-5,8	-5,8	0,0	-5,8	-5,8
Hemtjänst SoL										-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Sysselsättning socialpsykiatri										-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Summa nämnder	-1 059,5	125,5	-1 240,7	-1 115,2	-1 080,0	-3,9	0,5	-3,4	0,0	-47,5	-47,5	121,6	-1 287,7	-1 166,1

Tabell 10 Driftbudget Socialnämnden, miljoner kronor.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ansvarar för kundvalssystemen på utbildningsområdet. Nämnden ansvarar också för målformulering, finansiering, uppföljning och utvärdering samt systematiskt kvalitetsarbete på kommunnivå. Ansvaret avser förskola till och med gymnasieskola samt annan pedagogisk verksamhet. Nämnden är systemansvarig för plattformar för kundvalssystemen och för information om förskolor och skolor. Nämnden ansvarar som hemkommun för myndighetsuppgifter som skolpliktsbevakning och tillsyn av fristående förskolor.

Nackas skolor och förskolor ska stimulera nyfikenhet, kreativitet och glädje och ge alla barn oavsett bakgrund eller förutsättningar plats att lära och utvecklas på sina villkor. Skolan ska vara en trygg plats där alla barn är välkomna och där lärare ska kunna fokusera på sina arbetsuppgifter.

Befolkningsprognosen påverkar utbildningsnämnden på ett nytt sätt. Det kommer bli en ny utmaning att fylla skollokaler samtidigt som kommunen alltid måste stå redo att ta emot barn och elever. Det här betyder att lokalhyran kommer få en större betydelse och riskerar i dagsläget att urgröpa de kommunala skolornas finansiering då en allt större del av checken för många skolor går till lokalhyra. På en skolmarknad blir det orimligt att höja skolchecken för att ta höjd för högre internhyror, varför systemet måste ses över. Hyran för skollokaler ska ersättas vid sidan om skolchecken. Det är viktigt att alla skolor genom skolpengen får lika mycket pengar per elev till den pedagogiska verksamheten. En central finansiering av hyran för kommunala skolor och en schabloniserad ersättning till friskolor, i linje med skollagens bestämmelser om rättvisa och konkurrensneutrala villkor införs.

Samtidigt som förskola, skola och fritids står för stora utmaningar med sviktande barn- och elevunderlag har vi nu en unik chans att satsa än mer på skolan. Checkarna höjs därför, utöver den generella pris- och lönekomensationen

som tar höjd för inflationsrelaterade ökade kostnader. En särskild satsning på barn i behov av stöd görs med kompetensutveckling och kunskapshöjande insatser kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). I övergången mellan skolor och skolformer måste stödet fungera och vara kontinuerligt. Enheten ska därför titta på hur stöd och tilläggsbelopp automatiskt kan fortsätta ges för att säkerställa att inget barn står utan rätt till stöd.

En meningsfull fritid tar vid där skoldagen slutar och både fritidshemmen och den öppna fritidsverksamheten i form av fritidsklubbar är här viktig. Även inom fritidshemsverksamheten finns utmaningar gällande behörig personal, lärarresurser, samverkan och stora grupper. Ett särskilt fritidslyft genomförs där checken höjs samtidigt som nämnden får i uppdrag att utreda utvecklade former för den öppna fritidsverksamheten och möjligheten att inordna denna i reglerna för maxtaxa.

Inga barn ska rekryteras till den organiserade brottsligheten. För detta krävs samverkan, förebyggande arbete och större satsningar på förskola och skola. Forskningen visar tydligt att förebyggande arbete och satsningar på skolan är det mest effektiva sättet att bryta utanförskap som är en grogrund för utsatthet och kriminalitet. Strukturtilläggen är viktiga för att alla barn och elever ska få en likvärdig utbildning och inriktningen är att dessa ska höjas. Nämnden får i uppdrag dels att utreda hur de kan göras tvååriga, dels att se hur HDI-index kan lyftas in som en parameter vid fördelning för ökad träffsäkerhet.

Kultur och demokrati är viktiga delar av skolans uppdrag. En höjd kulturpeng är en del men även tillgång till skolbibliotek är viktig. Det handlar om demokrati, skolresultat, det kompensatoriska uppdraget och om att vända trenden mot mindre läsande och sämre läsförståelse. Alla elevers rätt till bemannade skolbibliotek är sedan i år lagstadgad. Det är en stor, men viktig, omställning för många skolor som nämnden behöver följa noga.

Uppdrag:

- Utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda hur strukturtilläggen kan utvecklas med fokus på att göra dem tvååriga samt lyfta in HDI-index som parameter.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att göra en kostnadsberäkning för skolbiblioteken i syfte att stärka verksamheten utifrån de nya lagkraven om bemannade skolbibliotek.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda hur den öppna fritidsverksamheten för barn på mellanstadiet kan utvecklas. Ett pilotprojekt med särskild check för öppen fritidsverksamhet eller samarbete inom ramen för idéburet offentligt partnerskap (IOP) är här en del.

Utbildningsnämnden mnkr	Utfall 2024 Netto	Budget 2025			Prognos 2025 Netto	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
		Intäkt	Kostnad	Netto					Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-3 288,4	263,0	-3 639,3	-3 376,2	-3 385,2	1,6	-33,1	-31,5			0,0	264,6	-3 672,4	-3 407,7
Generell pris- och lönekomensation										-98,6	-98,6	0,0	-98,6	-98,6
Likvärdighetsresurs										-5,0	-5,0	0,0	-5,0	-5,0
Forskning och utveckling										-2,5	-2,5	0,0	-2,5	-2,5
Förskola och pedagogisk omsorg check										-18,2	-18,2	0,0	-18,2	-18,2
Förskoleklass check										-3,0	-3,0	0,0	-3,0	-3,0
Grund- och anpassad grundskola check										-24,4	-24,4	0,0	-24,4	-24,4
Öppen fritidsverksamhet										-0,4	-0,4	0,0	-0,4	-0,4
Fritidshem check										-2,3	-2,3	0,0	-2,3	-2,3
Summa nämnder	-3 288,4	263,0	-3 639,3	-3 376,2	-3 385,2	1,6	-33,1	-31,5	0,0	-154,5	-154,5	264,6	-3 826,8	-3 562,2

Tabell 11 Driftbudget Utbildningsnämnden, miljoner kronor.

Äldrenämnden

Äldrenämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten, exklusive ekonomiskt bistånd samt kommunal vård och omsorg och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd avseende personer över 65 år. Nämnden ansvar för finansiering, målformulering, effektivitet och uppföljning av verksamheten. I uppdraget ingår även kommunikation och dialog med målgruppen.

Att bli äldre i Nacka ska kännas tryggt. Kommunen ska vara ett självklart stöd som hittar lösningar anpassade efter individens önskemål och förutsättningar, i allt från boendeanpassning till omsorg.

Den reviderade befolkningsprognosen visar att andelen 85+ kommer öka de kommande åren men även att andelen seniorer generellt i Nacka ökar. Det här ökar behovet på olika slags boenden för seniorer, även de icke biståndsbedömda trygghetsboendena. Äldrenämnden behöver i samarbete med kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden möta inte bara de kommande behoven av särskilt boende utan också andra typer av bostäder för äldre. Trygghetsboenden kan minska ofrivillig ensamhet men också vara ett alternativ för den som vill flytta från ett större boende till något mindre, med möjlighet till sociala ytor. Trygghetsboenden kan vara bostadsrätter, hyreskooperativ eller hyreslägenheter eller andra typer av bostäder som inte är biståndsbedömda, och där den boende själv står för boendekostnaden, men där gemensamhetsytor för sociala aktiviteter finns. Dessa typer av bostäder behöver finnas i alla Nackas kommundelar i service- och kollektivtrafikhöga områden och äldrenämnden behöver vara drivande i att utreda behov och efterfrågan av dessa. En kommunal hyresgaranti för äldre med låg pension som vill flytta till hyresrätt införs. Detta för att klara hyresvärdarnas krav eftersom månadsinkomsten är avgörande, oavsett övrig ekonomisk situation.

För att minska ofrivillig ensamhet och öka folkhälsan ska alla berörda nämnder, civilsamhället och de äldre involveras. De

idéburna krafterna och föreningslivet är grundläggande i samhället också vad gäller projekt och samverkan inom äldrenämndens område. Det hälsofrämjande arbetet i samverkan med föreningslivet är lönsamma satsningar och verksamhetsbidragen till föreningslivet ett viktigt sätt för kommunen att stötta civilsamhällets goda krafter.

Äldrekoordinatorn arbetar förebyggande och hälsofrämjande på flera områden, bland annat insatser mot ensamhet och isolering, fallförebyggande träning på Eken, syn- och hörselinstruktör samt samverkan med kommunens fyra träffpunkter, seniorföreningar och region. Senormottagningen i Boo är ett framgångsrikt exempel inom ramen för god och nära vård. De två pilotprojekt med senormottagningar även i Fisksätra och Saltsjöbaden ska permanentas och ytterligare två piloter startas, med målsättningen att ha en senormottagning per kommundel.

Äldreomsorgen ska präglas av förutsägbarhet, trygghet och långsiktighet, både för brukare och personal. Låg personalomsättning, bra löner och vidareutbildning skapar en bättre situation för alla. Att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor är en annan viktig del av att attrahera och behålla kompetent personal.

Hemtjänsten står inför ökande behov och komplexa vårdssituationer, vilket ställer högre krav på kontinuitet, kvalitet och arbetsmiljö. Övergången till ramtider och kontinuitetsbonus är här viktiga, men det finns också andra sätt att organisera arbetet för att öka kontinuiteten. Ett teambaserat arbetssätt, där mindre fasta personalgrupper ansvarar för en avgränsad grupp brukare, har visat sig stärka relationen mellan brukare och personal samt öka trygghet och effektivitet. Förfrågningsunderlaget för hemtjänst enligt LOV behöver utvecklas med krav på kontinuitet och premiera teambaserade arbetssätt och en utredning för att titta på hur hemtjänsten kan organiseras i mindre team som självständigt arbetar med ett begränsat antal fasta mottagare av hemtjänst genomförs.

Nacka ska ha en konkurrenskraftig egen produktion av välfärdstjänster. Dels för att kunna erbjuda medborgarna valfrihet, dels för att kompetens alltid ska finnas i kommunens egen organisation. Idag saknar kommunen helt egen produktion inom hemtjänsten vilket både inskränker medborgarnas valfrihet och begränsar kommunens egen kompetens. I framtiden behöver Nacka en kommunal hemtjänst.

Stödet till anhöriga utvecklas. Det är en jämställdhetsfråga då det i de flesta fall är kvinnor som går ned i arbetstid och förlorar inkomst och pension som följd. Fortsatta satsningar görs på stöd för vård av anhöriga och insatser som avlösning i hemmet, dagverksamhet, korttidsboende, hemtjänst, omvårdnadsbidrag och trygghetslarm. Fortsatta satsningar görs också på kommunens demenssjuusköterska och anhörigkonsulenter inom ramen för anhörigcenter. Dessa kan hjälpa anhöriga strukturera upp situationen kring den hjälpsökande och erbjuda personligt stöd.

Välfärdsteknologi inom äldreomsorgen kan öka möjligheterna för äldre att leva tryggt i hemmet och bidra till ett aktivt liv och delaktighet i samhället. Men utan rätt stöd kan den också skapa ett digitalt utanförskap. Där kan medborgarkontor vara ett viktigt komplement för att upplysning, råd och information ska finnas nära till hands.

De företag som utför tjänster inom nämndens område behöver redovisa hur de arbetar i linje med kommunens klimat- och miljöprogram. En effekt av klimatförändringarna är höjd medeltemperatur och ökad risk för värmeböljor. Klimatanpassningar av särskilda boenden är därmed än viktigare.

Uppdrag:

- Äldrenämnden får i uppdrag att utreda hur teambaserade arbetssätt inom äldreomsorgen kan implementeras.
- Äldrenämnden tilldelas 0,1 miljoner till höjda verksamhetsbidrag för föreningslivet.

- Äldrenämnden tilldelas 0,84 miljoner kronor i syfte att etablera en seniormottagning per kommunedel.

Äldrenämnden	Utfall 2024 Netto	Budget 2025			Prognos 2025 Netto	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
mnkr		Intäkt	Kostnad	Netto					Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Stadsledningskontorets förslag	-1 078,0	141,4	-1 297,3	-1 155,9	-1 130,9	29,4	-56,1	-26,7			0,0	170,8	-1 353,4	-1 182,6
Generell pris- och lönekomensation										-35,5	-35,5	0,0	-35,5	-35,5
Ökade verksamhetsbidrag										-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Seniormottagningar										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Särskilt boende check										-22,3	-22,3	0,0	-22,3	-22,3
Hemtjänst check										-10,2	-10,2	0,0	-10,2	-10,2
Dagverksamhet äldre check										-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Utredning teambaserat arbetssätt										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Höjd kontinuitetsbonus hemtjänst										-3,4	-3,4	0,0	-3,4	-3,4
Summa nämnder	-1 078,0	141,4	-1 297,3	-1 155,9	-1 130,9	29,4	-56,1	-26,7	0,0	-73,6	-73,6	170,8	-1 426,9	-1 256,2

Tabell 12 Driftbudget Äldrenämnden, miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens främsta uppdrag är att se till att Nackabor som inte själva kan ta tillvara sin rätt på grund av sjukdom och liknande förhållande ges samma rätt som alla andra och inte missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. De personer som behöver det stödet får hjälp av en god man eller förvaltare.

En viktig del av överförmyndarnämndens verksamhet är att rekrytera kompetenta gode män och förvaltare till dessa personer och sedan genom tillsyn kontrollera att deras uppdrag utförs till de hjälpbehövandes bästa.

Överförmyndarenheten bedriver samhällsviktig verksamhet och ansvarar för tillsynen av gode män, förvaltare och förmyndare. Dessa ställföreträdares arvoden beräknas utifrån prisbasbeloppet med en fördröjd uppräknings på ett år. Då prisbasbeloppet ökat de senaste och för att säkerställa att kommunen fortsatt är attraktiv för uppdragstagare och i linje med nivåerna i närliggande kommuner, höjs arvoden från och med 2026.

Uppdrag:

- Överförmyndarnämnden tilldelas 0,8 miljoner i syfte att öka arvoden för ställföreträdare inom nämndens område.
- Överförmyndarnämnden får i uppdrag att fortsatt bevaka utvecklingen av arvoden i syfte att erbjuda konkurrenskraftiga arvoden och behålla ställföreträdare.

Överförmyndarnämnden	Utfall 2024 Netto	Budget 2025			Prognos 2025 Netto	Volym 2026			Satsning Miljöpartiet 2026			Budget 2026		
		Intäkt	Kostnad	Netto					Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
mnkr														
Stadsledningskontorets förslag	-8,2	5,9	-14,5	-8,6	-8,8	0,0	0,6	0,6			0,0	5,9	-13,9	-8,0
Generell pris- och lönekomensation										-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Höjda arvoden ställföreträdare										-0,8	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Summa nämnder	-8,2	5,9	-14,5	-8,6	-8,8	0,0	0,6	0,6	0,0	-1,0	-1,0	5,9	-14,9	-9,0

Tabell 13 Driftbudget Överförmyndarnämnden, miljoner kronor.

Nackas bolag och kommunalförbund

De kommunala aktiebolagen ska vara kraftfulla verktyg i omställningen och bolagens ekonomiska kalkyler behöver ta hänsyn till livscykelkostnader. Investeringar som är lönsamma ur ett livscykelperspektiv (LCC) ska alltid genomföras och LCC-beräkningar ska alltid finnas med i beslutsunderlagen. På sikt vill ska Nacka bli självförsörjande på energi och mer resilient inom fler strategiskt viktiga samhällsfunktioner, t.ex. dricksvatten. Kommunen behöver också vara drivande i arbetet för ökad regional samverkan om vindkraft till havs, bl.a. genom att Nacka Energi försäljnings AB får i uppdrag att identifiera investeringar i förnybar energi med möjlighet för Nackabor att bli delägare.

Elektrifiering av fordonsflottan är avgörande för att nå klimat- och miljömålen och elnätet behöver fortsätta anpassas så att el kan hämtas via laddstationer för att kapa effekttoppar i nätet. Lokalt producerad biogas från matavfall och biokol från trädgårdsavfall bidrar också till att öka vår motståndskraft. Kommunens kretsloppscentraler ska vara en del av omställningen genom att erbjuda reparationer och renoveringar samtidigt som försäljning skapar gröna jobb och bättre tar vara på jordens resurser.

Nacka vatten och avfall AB

Nacka vatten och avfall AB ansvarar för kollektiva bastjänster såsom rent vatten, omhändertagande av spillvatten och dagvatten samt avfall och bedriver verksamhet för två taxekollektiv, VA- och avfallsverksamhet. Tjänsterna levereras till abonnenter inom avfallskollektivet enligt miljöbalken och till abonnenter inom VA-kollektivet enligt vattentjänstlagen. Respektive taxekollektivs verksamhet ska särredovisas eftersom resultat-överskott och underskott, så kallat över/underuttag, enligt lag ska återställas till respektive taxekollektiv.

För 2026 budgeterar bolaget sammantaget ett resultat efter finansiella poster på 6,5 miljoner kronor, varav 599,7 miljoner i

intäkter, 526,7 miljoner i kostnader och 66,5 miljoner i finansiella nettokostnader.

I både avfalls- och VA-kollektiven finns i dagsläget en skuld till kollektiven avseende överuttag från tidigare år vilket ska återbetalas till respektive kollektiv. För att åstadkomma detta föreslås en budget och taxa för 2026 som resulterar i ett underskott för respektive kollektiv. Det budgeterade underskottet förstärks därefter med intäkter från tidigare års överuttag på sammantaget 10,2 miljoner återförs, vilket ger bolaget ett positivt resultat efter finansiella poster på 6,5 miljoner kronor. Skulden till kollektiven minskas med 10,2 miljoner, motsvarande det återförda beloppet.

Bolagets totala nettoinvesteringar för 2026 budgeteras till 302,1 miljoner kronor. Investeringar i förnyelse VA-anläggningar och ledningsnät uppgår till 130,0 miljoner samt investeringar i exploateringsprojekt utförda inom stadsbyggnadsavdelningen i samverkan med kommunens planering till 260,0 miljoner. Avfallsverksamheten investerar årligen cirka 5,0 miljoner som avser kärllbyte och åtgärder på kretsloppscentralerna. För 2026 bedöms dessa investeringar behöva öka väsentligt, till 43,0 miljoner, på grund av de ändrade lagkraven om fastighetsnära insamling, där hela kärlpaketen behöver bytas ut. Övriga investeringar uppgår till 1,2 miljoner avseende främst digitalisering och administrativ utveckling. För 2026 beräknas anläggningsavgifter på 132,1 miljoner komma in.

För att möjliggöra bolagets investeringar föreslås en låneram för 2026 på 2 170 miljoner kronor (inklusive checkkredit), vilket är en utökad låneram på 200 miljoner kronor jämfört med 2025 års budget.

VA-verksamheten budgeterar ett positivt resultat för 2026 på 6,2 miljoner kronor efter finansiella poster. Resultatet inkluderar ett underuttag på 5,6 miljoner, där intäkter från tidigare års överuttag återförs för att täcka underuttaget.

Bolagets driftkostnader för VA-verksamheten förväntas under 2026 öka jämfört med prognos 2025. Kostnadsökningen beror på ökade

driftskostnader, främst höjda avgifter för vatten och avloppsrening samt att kostnader för lån, avskrivningskostnader och personalkostnader.

Med anledning av bolagets kostnadsökningar föreslås VA-taxan för 2026 höjas avseende bruksavgifterna (en periodisk avgift som ska täcka VA-verksamhetens driftkostnader) med i snitt 5 procent för 2026. Taxehöjningen täcker inte bolagets samtliga kostnader för 2026 utan kvarvarande underskott täcks genom återföring av 5,6 miljoner kronor från tidigare års överuttag. Utan återföring av intäkter från tidigare år (överuttag) skulle bolaget redovisat ett underskott.

Återföringen innebär att den upparbetade skulden till kollektivet minskar med motsvarande belopp. Vid 2026 utgång beräknas skulden till taxekollektivet uppgå till 40,2 miljoner kronor. Med intäktsökningar på bruksavgifterna för 2027 med i snitt 7 procent och för 2028 på 8 procent beräknas skulden till kollektivet vara i det närmast återställd vid utgången av 2028.

Avfallsverksamheten budgeterar ett positivt resultat för 2026 på 0,3 miljoner kronor efter finansiella poster, vilket inkluderar ett underuttag på 4,6 miljoner hos taxekollektivet.

Avfallskollektivets kostnader förväntas öka under 2026 jämfört med prognos 2025, främst avseende avskrivningar, kostnader för lån och personalkostnader. Under ett flertal år har kostnaderna ökat mer än vad som bolaget har höjt sin taxa, detta som ett led i att balansera (återställa) det kraftiga överuttaget från 2020 (då bolaget återbetalade ett villkorat aktieägarkapital). I prognos 2025 ingår ett underuttag på 9,6 miljoner kronor, utan återföring av intäkter från tidigare år (överuttag) med motsvarande belopp hade bolaget redovisat ett underskott.

Inför 2026 föreslås justeringar av taxorna med sammantaget 7 procent. Taxeförändringarna täcker inte bolagets samtliga kostnader för 2026 utan kvarvarande underskott täcks genom återföring på 4,6 miljoner kronor från tidigare års överuttag.

Återföringen innebär att den upparbetade skulden till kollektivet minskar med motsvarande belopp. Vid 2026 utgång beräknas skulden till kollektivet vara återställd. För 2027 prognosticeras en taxehöjning på i snitt 7 procent då bolaget inte längre har tidigare års överuttag att nyttja, bolagets kostnader ska nu täckas fullt ut av taxan. För 2028 prognosticeras en taxehöjning på 4 procent.

Nacka Energi AB med dotterbolag

Nacka Energi AB bedriver elnätsverksamhet för cirka 29 700 anslutna kunder inom sitt koncessionsområde, vilket geografiskt omfattar Nacka kommun, exklusive Boo kommun.

Bolaget budgeterar ett positivt resultat efter finansiella poster för 2026 på 65,3 miljoner kronor, varav 264,5 miljoner i intäkter, 187,7 miljoner i kostnader och 11,5 miljoner i finansiella nettokostnader.

Omsättningen består i huvudsak av elnätsintäkter samt anslutningsavgifter. Intäkterna regleras i en intäktsram, som beslutas av Energimarknadsinspektionen.

Bolagets största kostnadsposter är nätavgifter och nätförluster för överliggande nät (regionnätavgifter), de utgör för 2025 cirka 32 procent av bolagets totala kostnader exklusive avskrivningar. Nätavgifter för överliggande nät beräknas för 2026 bli högre jämfört med budget 2025 och högre än helårsprognosen för 2025. Nätavgifter för överliggande nät budgeteras för 2026 till 38,6 miljoner kronor (36,8 miljoner kronor i budget 2025), nätförluster minskar något till 10,5 miljoner kronor (11,5 miljoner kronor i budget 2025). Avskrivningarna och räntekostnader med mera ökar 2026 som en följd av nya lån för planerade investeringar.

Taxan för nätavgifterna föreslås för 2026 öka med i genomsnitt cirka 9 procent (för 2025 var denna höjning i genomsnitt cirka 7 procent från och med 1 januari och en tillkommande höjning på ytterligare 3 procent från 1 juli). Taxan ryms inom den av Energimarknadsinspektionen beslutade intäktsramen. Höjningen innebär cirka 20 miljoner högre intäkter.

Höjningen 2026 motiveras i sin helhet av de kommande årens ökade investeringar,

exploatering och ökade reinvesteringsbehov för att säkerställa framtida kapacitet.

Investeringsvolymen för 2026 budgeteras till 103,1 miljoner kronor och består i huvudsak av elnätsinvesteringar. Investeringsverksamheten arbetar fortsatt för att få bort flaskhalsar i elnätet, byta ut gammal kabel och fortsatt reinvestering i fördelningsstationer. Den lägre nivån på investeringar jämfört med budget2025 (143,3 miljoner) är en del i bolagets aktiva arbete med att förbättra bolagets kassaflöde och aktivt prioriterande i investeringsportföljen och förskjutning av investeringar som de bedömt kan skjutas på framtiden.

För 2026 föreslås ett lånetak (inklusive checkkredit) på 470,0 miljoner kronor (inklusive checkkredit), vilket är 50 miljoner kronor lägre än 2025 års budget.

Nacka Energi Försäljning AB

Nacka Energi Försäljning AB erbjuder administrativa tjänster för elhandelsbolag samt energitjänster i form av laddningsinfrastruktur, solceller och energilager.

Bolaget budgeterar för 2026 ett resultat efter finansiella poster på 0,7 miljoner kronor, varav 17,5 miljoner i intäkter, 16,1 miljoner i kostnader och 0,7 miljoner i finansiella nettokostnader. Med laddinfrastrukturen som växande intäktskälla och batterierna som tillkommande intäktskälla kommer bolaget att generera ett positivt resultat.

Investeringsvolymen för 2026 budgeteras till 12,2 miljoner kronor för att sedan trappa ned under 2027 och 2028. Investeringar kommer fortsatt att ske primärt inom publik laddning, icke publik laddning samt batterier. Inom batterier planeras bland annat investeringar framåt som avser installation av batterier i anslutning till fastigheter samt vid lämpliga punkter i elnätet.

För 2026 föreslås ett lånetak på 40,0 miljoner kronor (inklusive checkkredit), vilket jämfört med 2025 års budget är 5 miljoner lägre.

Nacka Sicklaön 359:1 AB

Nacka Sicklaön 359:1 AB innefattar en verksamhet för uthyrning av lokaler i en hyresfastighet. Avsikten är att stycka fastigheten, bygga en fördelningsstation på en del av fastigheten och avyttra resterande del. Förvärvet av bolaget är en del Nacka Energi AB:s långsiktiga strategi för att säkerställa ett robust elnät för Nacka kommuns invånare.

Bolaget budgeterar för 2026 ett resultat efter finansiella poster på 1,7 miljoner kronor, varav 2,9 miljoner i intäkter, 0,9 miljoner i kostnader och 0,3 miljoner i finansiella nettokostnader. Bolaget planerar inte att göra investeringar under perioden 2026-2028.

För 2026 föreslås ett lånetak på 14,0 miljoner kronor (inklusive checkkredit), vilket är 2,0 miljoner högre än budget 2025.

Centrala Nacka marknadsbolag AB

Till förmån för andra typer av samverkan kring trygghet, attraktiva stadsrum, mötesplatser och insatser i offentlig utemiljö under ledning av kommunstyrelsens trygghetsutskott kommer Centrala Nacka marknadsbolag AB (CNAB) under 2026 att avvecklas.

Samverkan med andra

Nacka kommun äger även mindre delar av ett fåtal aktiebolag samt är medlem i två kommunalförbund, Käppalaförbundet och Södertörns brandförsvarsförbund. Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska de förbund som kommunen har ett varaktigt betydande inflytande i samt har en särskild betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomi, ingå i redovisningen av kommunens kommunala koncernföretag. Käppalaförbundet uppfyller från och med 2024 dessa krav och ska redovisas under kommunens koncernföretag.

Käppalaförbundet Nacka kommun är tillsammans med tio andra kommuner i Stockholmsregionen medlemmar i kommunförbundet Käppalaförbundet. Käppalaförbundet renar avloppsvatten från mer än en halv miljon människor i Stockholmsregionen. Reningen sker i Käppalaverket på Lidingö. Reningen sker på ett sätt så att näring och energi som finns i avloppsvattnet tas tillvara och återför

slam, biogas och värme till kretsloppet. Verksamheten finansieras genom avgifter. Nacka kommuns andel i förbundet uppgick vid årsskiftet till 6,5 procent.

Nämndernas resultatindikatorer

Kommunens övergripande mål handlar om ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet för största möjliga välmående hos människor, organisation och samhälle. Kopplat till dessa mål ska ett arbete med att ta fram nya indikatorer påbörjas under 2026.

Investeringar

Till följd av osäkerhet kring kostnader och ändrad inriktning pausas i budgeten för 2026-2028 projekten Sydvästra Plania, Moranviken och Gungviken. Dessa utgår följaktligen som investeringar.

Investeringsutrymme per nämnd, miljon					
	2024	2025	2026	2027	2028
Nämnd/ enhet	Utfall	Budget			
Fastighetsenheten (KS)	-483,2	-376,3	-187,1	-227,1	-200,0
Stadsutveckling (KS)	-483,2	-550,0	-580,0	-560,0	-760,0
Välfärd skola (KS)	-44,6	-71,0	-24,0	-24,0	-24,0
Välfärd samhällsservice (KS)	-6,8	-5,5	-3,0	-3,0	-3,0
Summa Kommunstyrelsen	-1 019	-1 002,8	-794,1	-814,1	-987,0
Fritidsnämnden	-4,7	-10,0	-18,1	-6,0	-6,0
Kulturnämnden	-1,0	-2,0	-4,5	-2,0	-2,0
Natur- och trafikinämnden	-222,7	-127,7	-169,5	-118,5	-130,0
Förändring:			13,3	11,5	51,6
Totalt	-1 247	-1 143	-973	-929	-1 073
Självfinansieringsgrad brutto	27%	47%	73%	86%	91%
Låneskuld	1 480	2 400	2 660	2 794	2 889

Tabell 14, Investeringar, miljoner kronor.

